

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ (Τ.Ε.Ι) ΣΕΡΡΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗ «ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ - ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

« Αλληλεπίδραση και επιπτώσεις στην οικονομία.»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ:

ΠΑΝΚΟΥ ΜΑΡΙΑΣ

Α.Μ.: 83

Διδάσκων Καθηγητής: ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ,
Επίκουρος καθηγητής

Σέρρες, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΔΗΛΩΣΗ ΜΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ...	I
ΠΕΡΙΛΗΨΗ (Αγγλικά).....	II
ΠΕΡΙΛΗΨΗ (Ελληνικά).....	III
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	IV
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ	V
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	V
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	V

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	σελ. 1
---------------	--------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:

ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΕΝΝΟΙΕΣ ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ.

1.1 Έννοιες και ορισμοί.....	3
1.2 Επιπτώσεις της ανεργίας στους ανθρώπους και στις οικογένειες.....	9
1.3 Συνέπειες όταν οι άνθρωποι στρέφονται προς την κατανάλωση.....	12
1.4 Ποια είναι τα αίτια που η Ελλάδα έχει προβλήματα στην εργασία.....	14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ.

2.1 Εισαγωγή.....	16
2.2 Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας.....	20
2.3 Αποτελέσματα.....	27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ-ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ.

3.1	Ανεργία κατανάλωση πριν και μετά την οικονομική κρίση.....	29
3.2	Επιδείνωση προβλέψεων για ανεργία – κατανάλωση.....	31
3.3	Ανεργία και κατανάλωση θα κρίνουν τη σταθερότητα της ανάπτυξης.....	31
3.4	Διεξαγωγή έρευνας από το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ για το εισόδημα και τις δαπάνες των νοικοκυριών.....	32

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:

ΜΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑ- ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

4.1	Εισαγωγή.....	36
4.1.1	Εισαγωγικά στοιχεία της εφαρμογής microfit.....	36
4.2	Παρουσίαση των στοιχείων.....	37
4.3	Προτεινόμενο υπόδειγμα.....	40
4.4	Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της εκτίμησης.....	41

ΕΠΙΛΟΓΟΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	50
----------------------------	----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	52
-------------------	----

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΝΝΟΙΩΝ	55
--	----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Δ»

«ΔΗΛΩΣΗ ΜΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ»

Με πλήρη επίγνωση των συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, δηλώνω ενυπογράφως ότι είμαι αποκλειστικός συγγραφέας της παρούσας Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, για την ολοκλήρωση της οποίας κάθε βοήθεια είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται λεπτομερώς στην εργασία αυτή. Έχω αναφέρει πλήρως και με σαφείς αναφορές, όλες τις πηγές χρήσης δεδομένων, απόψεων, θέσεων και προτάσεων, ιδεών και λεκτικών αναφορών, είτε κατά κυριολεξία είτε βάσει επιστημονικής παράφρασης. Αναλαμβάνω την προσωπική και ατομική ευθύνη ότι σε περίπτωση αποτυχίας στην υλοποίηση των ανωτέρω δηλωθέντων στοιχείων, είμαι υπόλογος έναντι λογοκλοπής, γεγονός που σημαίνει αποτυχία στην Διπλωματική μου Εργασία και κατά συνέπεια αποτυχία απόκτησης του Μεταπτυχιακού Τίτλου των Μεταπτυχιακών Σπουδών, πέραν των λοιπών συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων. Δηλώνω, συνεπώς, ότι αυτή η ΜΔΕ προετοιμάσθηκε και ολοκληρώθηκε από εμένα προσωπικά και αποκλειστικά και ότι, αναλαμβάνω πλήρως όλες τις συνέπειες του νόμου στην περίπτωση κατά την οποία αποδειχθεί, διαχρονικά, ότι η εργασία αυτή ή τμήμα της δεν μου ανήκει διότι είναι προϊόν λογοκλοπής άλλης πνευματικής ιδιοκτησίας.

Όνομα & Επώνυμο Συγγραφέα (Με Κεφαλαία):

.....

Υπογραφή (Ολογράφως, χωρίς μονογραφή):

.....

Ημερομηνία (Ημέρα - Μήνας - Έτος):

.....

SUMMARY:

The relationship between unemployment and consumption is a subject that has attracted the attention of economists, and especially the people who are affected by this. This relationship appears as we know the last years more than any other period. The purpose of this paper is to present the concepts of unemployment and consumption. Also analyze how the income of this year and the previous year's consumption affect this year's consumption. Specifically I define as independent variables income and consumption in the previous year and as a dependent this year's consumption.

In particular in the first chapter presenting the concepts of unemployment, consumption, that affect these concepts to people's lives. Subsequently directing views that have reported some scientific researchers with their conclusions. Then mention the main elements of the investigation carried out by the GSEVEE in a sample of households, generally analyze the impact of unemployment-consumption in household spending. In the end it becomes quote a model for estimating consumption by applying microfit 4.0 and close this work by presenting the conclusions arising from this study.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Η σχέση μεταξύ ανεργίας και κατανάλωσης είναι ένα θέμα που έχει προσελκύσει την προσοχή των οικονομολόγων και κυρίως τους ανθρώπους που επηρεάζονται από αυτήν. Αυτή η σχέση εμφανίζεται όπως γνωρίζουμε τα τελευταία χρόνια περισσότερο από κάθε άλλη περίοδο. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσει τις έννοιες της ανεργίας και της κατανάλωσης. Επίσης αναλύω πως το εισόδημα του χρόνου αυτού και η κατανάλωση της προηγούμενης χρονιάς επηρεάζουν την κατανάλωση αυτής της χρονιάς. Συγκεκριμένα ορίζω ως ανεξάρτητες μεταβλητές το εισόδημα και την κατανάλωση της προηγούμενης χρονιάς και ως εξαρτημένη μεταβλητή την κατανάλωση αυτής της χρονιάς.

Ειδικότερα στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζω τις έννοιες της ανεργίας, κατανάλωσης, πως επηρεάζουν οι προαναφερόμενες έννοιες την ζωή των ανθρώπων. Ακολούθως διατυπώνω απόψεις που έχουν αναφέρει κάποιοι επιστημονικοί ερευνητές με τα συμπεράσματα τους. Στη συνέχεια αναφέρω τα κύρια στοιχεία από την έρευνα που εκτέλεσε ο ΓΣΕΒΕΕ σε ένα δείγμα νοικοκυριών, γενικότερα αναλύω τις επιπτώσεις της ανεργίας-κατανάλωσης στις δαπάνες των νοικοκυριών. Στο τέλος γίνεται παράθεση ενός μοντέλου για την εκτίμηση της κατανάλωσης με την εφαρμογή του microfit 4.0 και κλείνω την παρούσα εργασία παρουσιάζοντας τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την συγκεκριμένη μελέτη.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών MBA, «Κοστολόγηση και Ελεγκτική», του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ, υπό την επίβλεψη του καθηγητή κ. Παντελίδη Παναγιώτη.

Θα ήθελα λοιπόν να ευχαριστήσω θερμά τον κύριο Παντελίδη Παναγιώτη καθηγητή του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, για την αποτελεσματική συνεργασία την καθοδήγηση, τις χρήσιμες συμβουλές και διορθώσεις στο κείμενο και την συμβολή του στην ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους τους φίλους μου που πίστεψαν σε μένα και με ενθάρρυναν σε κάθε στάδιο των σπουδών μου.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες θέλω να εκφράσω προς την οικογένειά μου (τα αδέρφια μου Μακαρία, Αικατερίνη, Κυριάκου και τους γονείς μου Ιωάννη και Ελένη) για την διαχρονική συμπαράστασή τους και την υλική και ηθική στήριξη των επιλογών μου.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ:

Πίνακας 1: Συμπεράσματα αρθρογράφων.(Αναφέροντας την ημερομηνία έκδοσης των άρθρων, το αντικείμενο που ασχολήθηκαν και τα συμπεράσματα που κατέληξαν).....	26
Πίνακας 2: Παρουσίαση της Κατανάλωσης και του Εισοδήματος από το 1960 μέχρι το 2013 σε τρέχουσες τιμές.....	37
Πίνακας 3: Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της εκτίμησης της συνάρτησης της κατανάλωσης.....	41

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ:

Διάγραμμα 1: Ανεργία και Κατανάλωση πριν και μετά την οικονομική κρίση.....	29
Διάγραμμα 2: Διαχρονική παρουσίαση της Ιδιωτικής κατανάλωσης σε τρέχουσες τιμές.....	38
Διάγραμμα 3: Διαχρονική παρουσίαση των εισοδημάτων του καταναλωτή σε τρέχουσες τιμές.....	39
Διάγραμμα 4: Εκτιμημένων και πραγματικών τιμών.....	47
Διάγραμμα 5: Των σφαλμάτων της συνάρτησης.....	47
Διάγραμμα 6: Των σωρευτικών αθροισμάτων.....	48
Διάγραμμα 7: Των τετραγώνων των σωρευτικών αθροισμάτων.....	48

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ:

Ιστόγραμμα 1: Κανονικής κατανομής κατάλοιπων.....	46
--	----

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Στις μέρες μας υπάρχει η σύγχρονη αντίληψη ότι η καταναλωτική δύναμη είναι απόδειξη του επιτυχημένου ανθρώπου. Το μέσο που επηρεάζει συνεχώς τους πολίτες για κατανάλωση είναι η διαφήμιση. Η διαφήμιση με την «πλύση εγκεφάλου» που πράττει στους καταναλωτές δημιουργεί ατέλειωτες πλασματικές ανάγκες. Με τις διαφημίσεις επηρεάζουν τους καταναλωτές προβάλλοντας τους πρότυπα και αξίες οι οποίες δεν ισχύουν. Επίσης με τις διαφημιστικές μεθόδους, μαγεύουν και παρασύρουν τους ανθρώπους σε έναν άσκοπο καταναλωτισμό.

Το άγχος της καθημερινής ζωής η ανασφάλεια για την επόμενη μέρα, η γρήγοροι ρυθμοί της σύγχρονης ζωής και γενικότερα οι μη ικανοποιημένες συναισθηματικές ανάγκες καταλήγουν στην κατανάλωση αγαθών. Η έμφυτη τάση του ανθρώπου για προβολή και κοινωνική αναγνώριση πραγματοποιείται με την αγορά και την επίδειξη των καταναλωτικών αγαθών.

Η υπερκατανάλωση από την μια πλευρά αποπροσανατολίζει το άτομο από τα σοβαρά πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα από την άλλη πλευρά εστιάζει το ενδιαφέρον του στην ψευδαίσθηση της καταναλωτικής ευτυχίας.

Οι προαναφερόμενες σκέψεις-απόψεις έρχονται σε σύγκρουση με την ανεργία.

Ο λόγος που το αναφέρω αυτό είναι κυρίως οι συνέπειες της ανεργίας:

- Πρώτη και σημαντική συνέπεια είναι η απώλεια του εισοδήματος για τον άνεργο και την οικογένεια του.
- Δεύτερον επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό λόγω του επιδόματος ανεργίας που πρέπει να του δοθεί.

Όλα αυτά έχουν ως αποτέλεσμα την μη ικανοποίηση - αγορά των βασικών αγαθών όπως τροφή ένδυση κ.τ.λ. και αύξηση των κρατικών εξόδων λόγω αύξησης των ανέργων.

Εκτός από τα οικονομικά προβλήματα η ανεργία επιφέρει και άλλου είδους προβλήματα όπως δημιουργία προβλημάτων αυτοσεβασμού, οικογενειακών τριβών μείωση της κοινωνικής τους θέσεις κ.α.λ.

Εν κατακλείδι αντιλαμβανόμαστε ότι ενώ οι δυο έννοιες είναι διαφορετικές η μια επηρεάζει την άλλη δηλαδή εάν ένα άτομο είναι άνεργο συνεπάγεται ότι δεν έχει μηνιαίο μισθό οπότε δεν μπορεί να αγοράσει τα βασικά αγαθά.

→ **Συμπερασματικά με την αύξηση της ανεργίας μειώνεται η κατανάλωση και το εισόδημα.**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:

1.1 Έννοιες και Ορισμοί.

ΑΝΕΡΓΙΑ:

Ορισμός Ανεργίας:

Είναι η κατάσταση ενός ατόμου, ενώ είναι ικανό, πρόθυμο και διαθέσιμο να απασχοληθεί, δεν μπορεί να βρει εργασία.

Ποσοστό Ανεργίας:

Το ποσοστό ανεργίας είναι ο αριθμός των ανέργων διαιρούμενος με το σύνολο του εργατικού δυναμικού.

Εργατικό και μη εργατικό δυναμικό:

Το **εργατικό δυναμικό** αποτελείται από όσους έχουν εργασία και εκείνους που δεν απασχολούνται όμως είναι ικανοί θέλουν και ψάχνουν να βρουν εργασία. Το **μη εργατικό δυναμικό** είναι το μέρος του ενήλικου πληθυσμού που το οποίο δεν μπορεί να δουλέψει διότι ασχολείται με τα θέματα του σπιτιού (π.χ καθαριότητα), δεν είναι σε ενεργεί ηλικία (συνταξιούχοι), έχουν σοβαρά προβλήματα υγείας, όλα αυτά τα φαινόμενα τους εμποδίζουν να εργαστούν.

Είδη ανεργίας:

Υπάρχουν τρία κύρια είδη ανεργίας:

1. Η ανεργία τριβής,
2. Η δομική ανεργία,
3. Η κυκλική ανεργία.

Ανάλυση των προηγούμενων εννοιών:

1. Η ανεργία τριβής προκύπτει λόγω της ακατάπαυστης κίνησης των ανθρώπων μεταξύ περιοχών και θέσεων εργασίας ή διάφορων σταδίων του κύκλου ζωής. Επίσης σε αυτό το στάδιο περιλαμβάνονται τα άτομα που, λόγω φυσικών αιτιών δεν μπορούν να εργαστούν.
2. Η δομική ανεργία ή διαρθρωτική ανεργία οφείλεται στην προσφορά και στην ζήτηση. Αυτό προέρχεται από τους κλάδους που παρέχουν εποχιακά προϊόντα.
3. Η κυκλική ανεργία οφείλεται στη μειωμένη συνολική ζήτηση προϊόντων και υπηρεσιών. Αυτή η μορφή είναι αποτέλεσμα της μη ανάπτυξης της εργασίας σε περιόδους με αυξημένη ανεργία, η οποία δεν μπορεί να απορροφήσει το εργατικό δυναμικό.

Επίσης, η ανεργία μπορεί να κατηγοριοποιηθεί, ως προς το διάστημα που το άτομο δεν έχει απασχόληση.

Η χρονική διάρκεια αναφέρεται στην:

- Μακροχρόνια ανεργία,
- Βραχυχρόνια ανεργία
- Εποχιακή ανεργία.

Επιπλέον άλλες κατηγοριοποιήσεις της ανεργίας γίνονται ανάλογα με την εκπαίδευση του κάθε ανθρώπου, την ηλικία, το φύλλο του (δηλαδή άνδρας ή γυναίκα) κ.τ.λ.(π.χ. γυναικεία ανεργία, ανεργία αποφοίτων από ανώτερη ή τεχνολογική εκπαίδευση, ανεργία από 18 έως 29 χρονών).¹

¹<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1>

Αίτια της Ανεργίας:

Ένα από τα βασικά αίτια της ανεργίας είναι η ανάπτυξη της τεχνολογίας, που με το πέρασμα των χρόνων η τεχνολογία όπως αντιλαμβανόμαστε γίνεται περίπλοκη στον τρόπο λειτουργίας της. Επίσης η μηχανοποίηση της εργασίας και η αυτοματοποίηση της παραγωγής. Ένας ακόμη λόγος είναι η έλλειψη σωστού επαγγελματικού προσανατολισμού, η πλειοψηφία των νέων παιδιών έχουν πτυχίο το οποίο δεν μπορούν να εκμεταλλευτούν. Επιπροσθέτως ο ανύπαρκτος στη χώρα μας δευτερογενής τομέας παραγωγής και ο χαμηλός βαθμός παραγωγικότητας, η υπανάπτυξη και η έλλειψη ανταγωνιστικότητας, οι εισαγωγές μεγαλύτερες από τις εξαγωγές, η έλλειψη προγραμμάτων για δημιουργία καινούργιων θέσεων εργασίας. Όλοι αυτοί οι παράγοντες βοηθούν στην αύξηση της ανεργίας στην όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο.

Συνέπειες της Ανεργίας:

Όταν ένα άτομο δεν έχει απασχόληση βιώνει τις παρακάτω καταστάσεις:

→ Δεν μπορεί να ικανοποιήσει τις ανάγκες λόγω στενότητας χρηματικών απολαβών.

→ Χαμηλό βιοτικό επίπεδο.

→ Μιζέρια και οικονομική εξαθλίωση.

→ Ανασφάλεια, άγχος για το μέλλον.

→ Ψυχική εξουθένωση από την προσπάθεια για επιβίωση κ.τ.λ.

Οι προαναφερόμενες καταστάσεις των ανέργων δημιουργούν «τεράστια» προβλήματα στην κοινωνία τα οποία είναι:

→ Απομόνωση των ατόμων από την κοινωνία.

→ Ενίσχυση των φαινομένων όπως βία, εγκληματικότητα, ρατσισμός,

τρομοκρατία, αναρχία.

→ Αύξηση του αριθμού των μεταναστεύσεων, που συνεπάγεται αποδυνάμωση της χώρας από τους νέους.²

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ:

Ορισμός Κατανάλωσης:

Κατανάλωση είναι η δαπάνη που πραγματοποιούν τα νοικοκυριά για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών.³

Είδη Κατανάλωσης:

1. Ιδιωτική Κατανάλωση
2. Δημόσια Κατανάλωση

Ανάλυση των προηγούμενων εννοιών:

1. Ως **ιδιωτική κατανάλωση** θεωρείται το σύνολο των τρεχουσών δαπανών των ιδιωτών για την αγορά καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών στο εσωτερικό μιας χώρας και στο εξωτερικό.

Υπάρχουν δυο μορφές της ιδιωτικής κατανάλωσης οι οποίες είναι:

A) Λειτουργική διάκριση:

1. Τρόφιμα - Ποτά – Καπνός
2. Ένδυση - Υπόδηση

² <http://users.teilam.gr/~emastrogianni/anergia.htm>

³ <http://www.euretirio.com/2010/06/katanalosi.html>

3. Στέγαση - Θέρμανση - Φωτισμός
4. Επιπλώσεις - Οικιακός Εξοπλισμός
5. Δαπάνες υγείας
6. Μεταφορές - Επικοινωνίες
7. Αναψυχή - Διασκέδαση - Εκπαίδευση - Μόρφωση
8. Λοιπά αγαθά και Υπηρεσίες

B) Διάκριση κατά είδος αγαθού:

- Διαρκή αγαθά
 - Ημιδιαρκή αγαθά
 - Μη διαρκή αγαθά
 - Υπηρεσίες⁴
2. Η **δημόσια κατανάλωση** περιλαμβάνει τις τρέχουσες δαπάνες του δημοσίου για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών, τις δαπάνες κατασκευών στρατιωτικών εγκαταστάσεων και τις δαπάνες για την αγορά στρατιωτικού εξοπλισμού.

Διακρίνεται επίσης, ανάλογα με το είδος της δαπάνης σε:

- Μισθούς δημοσίων υπαλλήλων κι αγορά αγαθών / υπηρεσιών για το φορέα που κάνει τη δαπάνη.
- Κυβέρνηση, ΝΠΔΔ, ΟΤΑ, κτλ.

Η δημόσια κατανάλωση συμπεριέχει τις τρέχουσες δαπάνες για την:

- Διοίκηση
- Άμυνα
- Δικαιοσύνη
- Υγεία
- Πρόνοια
- Εκπαίδευση

⁴ <http://www.euretirio.com/2010/06/idiotiki-katanalosi.html>

- Λοιπή δράση⁵

Προσδιοριστικοί παράγοντες Κατανάλωσης:

- Οικογενειακό-Ατομικό Εισόδημα
- Σχετικά με το μελλοντικό εισόδημα θα υπάρξουν και οι σχετικές αγορές
- Κατοχή ρευστών διαθεσίμων
- Η δυνατότητα για δανεισμό ρευστών διαθεσίμων
- Το επιτόκιο
- Σχετικά με το επίπεδο τιμών στο μέλλον.⁶

Θετικές συνέπειες του καταναλωτισμού:

- Η χρήση των οικιακών και ηλεκτρικών συσκευών των καταναλωτικών αγαθών, βοηθούν και διευκολύνουν την καθημερινή ζωή των καταναλωτών οπότε βελτιώνεται η ποιότητα ζωής των ανθρώπων.
- Δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας που οφείλεται στην αυξημένη κατανάλωση. Το αποτέλεσμα αυτού είναι η μείωση της ανεργίας.
- Εξαιτίας της προαναφερόμενης αύξησης βελτιώνεται η ποιότητα και μειώνονται οι τιμές.
- Ενίσχυση της οικονομίας, με την αύξηση των πωλήσεων από τις εξαγωγές των προϊόντων.

Αρνητικές συνέπειες του καταναλωτισμού:

Στο άτομο:

- Στην σημερινή κοινωνία η διαφήμιση δημιουργεί πλασματικές ανάγκες όπως ανάφερα στην εισαγωγή της εργασίας αυτής άρα οι καταναλωτές έχουν αγωνία και άγχος, ώστε να καλύψουν τις ανάγκες αυτές.

⁵ <http://www.euretirio.com/2010/06/dimosia-katanalosi.html>

⁶ Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία, Ζ΄ Έκδοση

- Ζήλια, φθόνος και συμπλέγματα κατωτερότητας απέναντι σε εκείνους που έχουν τη δυνατότητα να καταναλώνουν. Αλαζονεία και ματαιοδοξία των οικονομικά ισχυρών.
- Το άτομο είναι δυστυχισμένο διότι η υπερκατανάλωση του δημιουργούν συναισθήματα όπως η πλήξη και ο κορεσμός.⁷

1.2 Η επιπτώσεις της ανεργίας στους ανθρώπους και στις οικογένειες.

Η ανεργία, εκτός από απώλεια δουλειάς, είναι μια αλλαγή η οποία φοβίζει. Ως άνθρωποι, οι περισσότεροι προτιμούμε την ασφάλεια μιας καθημερινής ρουτίνας που η απώλεια της εργασίας την στερεί. Ωστόσο, μέσα απ' αυτήν την εμπειρία μπορούμε να κερδίσουμε πολλά, να αυξήσουμε την ανθεκτικότητά μας, να βγούμε πιο ώριμοι και δυνατοί.

→ Η καταπολέμηση δηλαδή η εξαφάνιση ή μείωση της ανεργίας είναι εξαιρετικά δύσκολη.

Οι επιπτώσεις της ανεργίας για τους ανθρώπους που δεν εργάζονται είναι πολλές.

Ποιες είναι οι επιπτώσεις που προέρχονται από την ανεργία;

Η ανεργία χτυπάει την πόρτα πολλών νοικοκυριών. Όπως γνωρίζουμε οι επιπτώσεις που δημιουργεί η ανεργία είναι ψυχικές και σωματικές ασθένειες, όχι μόνο στους άνδρες αλλά και στις γυναίκες.

Σε αυτό το σημείο θα αναλύσω τις επιπτώσεις που επιφέρει η ανεργία. Επίσης ποιος και πως μπορεί να βοηθήσει ώστε να μειωθούν οι επιπτώσεις της ανεργίας.

⁷http://www.mariakappou.gr/analiseis_ennoiwn/docs/%CE%94%CE%99%CE%91%CE%A6%CE%97%CE%9C%CE%99%CE%A3%CE%97.pdf

Οι επιπτώσεις της ανεργίας είναι όπως ανάφερα στην προηγούμενη παράγραφο:

1) Ψυχολογικές συνέπειες...

Το άγχος, η κατάθλιψη, τα ναρκωτικά, οι αυτοκτονίες είναι μερικές από τις ψυχολογικές συνέπειες. Ένα από τα βασικά προβλήματα είναι οι οικονομικές δυσκολίες των ανέργων που προκαλούν διαταραχές στην υγεία.

Μια άλλη πιθανή επίπτωση της μακρόχρονης ανεργίας αναφέρεται στα άτομα τα οποία είναι απελπισμένα διότι δεν περιμένουν τίποτα θετικό να εξελιχθεί, οπότε είναι πιθανό να οδηγηθούν σε παράνομες συμπεριφορές είτε για να εξασφαλίσουν τα προς το ζην, είτε να εκτονωθούν. Όλοι αυτή την κατάσταση οι γιατροί την χαρακτηρίζουν ως παραβατική συμπεριφορά.

Άρα:

→ **Ενώ με την κατάθλιψη το άτομο κλείνεται στον εαυτό του, με την παραβατική συμπεριφορά το εκπέμπει προς την κοινωνία.**⁸

2) Μακροπρόθεσμες επιπτώσεις...

Το άτομο όταν αποδεχθεί ότι είναι πλέον άνεργο από την μια νιώθει αισιόδοξο και γεμάτο ενέργεια από την άλλη αισθάνεται απογοήτευση, θλίψη και απαισιοδοξία. Η θλίψη και η απαισιοδοξία βοηθούν στην αύξηση **του άγχος για το μέλλον και η οικονομική ανασφάλεια κυριαρχεί με το πέρασμα των ημερών χωρίς δουλειά διότι η αυτοπεποίθηση του μειώνεται μέρα με την ημέρα.**

3) Σωματικές συνέπειες...

Ως αποτέλεσμα όσων αναφέρθηκαν παραπάνω, οι μακροχρόνια άνεργοι είναι πολύ πιθανό να εμφανίσουν διάφορα ψυχοσωματικά προβλήματα. Τέτοια προβλήματα είναι η αύξηση καρδιαγγειακών παθήσεων σε άτομα που είναι ιδιαίτερα αγχώδη.

⁸ <http://www.sigmalive.com/simerini/news/social/303126>

4) Σχέσεις με οικογένεια...

- Η οικογένεια παίζει ουσιώδη ρόλο όταν κάποιο άτομο από τα μέλη της μείνει άνεργο.

A) Όταν σε μια οικογένεια τα παιδιά δεν βρίσκουν δουλειά.

Οι νέοι άνεργοι εκφράζουν αρνητική στάση απέναντι στους γονείς τους, διότι νιώθουν άσχημα που τους επιβαρύνουν και αισθάνονται οι ίδιοι υπεύθυνοι που δεν μπορούν να συντηρήσουν τον εαυτό τους.

B) Όταν οι γονείς μένουν άνεργοι.

Ένας άνεργος γονέας αισθάνεται πολύ διαφορετικά σε σύγκριση με το παιδί του όταν δεν έχει δουλειά. Αυτό συμβαίνει γιατί αδυνατεί να προσφέρει και να καλύψει τις ανάγκες της οικογένειά του. Θεωρεί τον εαυτό του αποτυχημένο και κακό πρότυπο για τα παιδιά του γιατί πιστεύει ότι δεν μπορούν να στηριχθούν πάνω του. Επίσης δεν μπορεί να αντεπεξέλθει στο ρόλο του ως γονέας.

Γ) Επιπτώσεις στην οικογένεια όταν ένας από τους δύο γονείς μένει άνεργος.

Η γυναίκα τείνει να είναι πιο ευέλικτη σ' αυτό το θέμα και να αντλεί ικανοποίηση και αυτοπεποίθηση και από τους υπόλοιπους ρόλους τις, ανεξάρτητα από το τι συμβαίνει στον εργασιακό τομέα. Σε περιπτώσεις που ο άνδρας χάνει τη δουλειά του και η γυναίκα φέρνει πλέον τα λεφτά στο σπίτι, ο άνδρας μπορεί να αισθάνεται μειονεκτικά με αποτέλεσμα να φέρεται επιθετικά προς την γυναίκα του και να υπάρχουν πολλές συγκρούσεις. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι στην κοινωνία ισχύει ότι ο «κουβαλητής» του σπιτιού είναι ο άνδρας, γι ' αυτό αισθάνεται μειονεκτικά απέναντι στην γυναίκα του.

Για να μειωθούν οι προαναφερόμενες επιπτώσεις μπορεί να βοηθήσει η οικογένεια του κάθε ανέργου με διάφορους τρόπους.

Ειδικότερα για να μην επέλθουν οι προηγούμενες καταστάσεις τις οποίες ανάλυσα, είναι σημαντικό να επιτρέψει ο άνεργος τους δικούς του ανθρώπους να τον στηρίξουν και να τον βοηθήσουν. Εάν δεν απευθυνθεί στα δικά του άτομα μπορεί να οδηγηθεί

σε ψυχικά και σωματικά προβλήματα όπως ανάφερα παραπάνω. Επίσης το άνεργο άτομο μπορεί να προσβληθεί από τα συναισθήματα μειονεξίας, αυτοαμφισβήτησης, θυμού και αυτολύπησης.

Τέλος, η οικογένεια ενός ανέργου θα μπορούσε να τον βοηθήσει. Πρέπει οι προαναφερόμενοι να του δώσουν το χρόνο να συνειδητοποιήσει ότι του έχει συμβεί. Ο άνεργος πρέπει να θέσει νέους στόχους, αποφασίζοντας για το επόμενο βήμα ώστε να είναι συγκεντρωμένος στις ενέργειες που πρέπει να κάνει για να επιτύχει .⁹

1.3 Συνέπειες που δημιουργούνται όταν οι άνθρωποι στρέφονται προς την κατανάλωση:

Η πνευματική φτώχεια συνεπάγεται έλλειψη αξιολογικών κριτηρίων. Ο άνθρωπος εμπλέκεται σε ένα φαύλο κύκλο παρανοϊκής σπατάλης σε μία καταναλωτική κοινωνία αφθονίας.

Συνέπειες στην εργασία και στις κοινωνικές σχέσεις:

Ο άνθρωπος δουλεύει πολλές ώρες πέραν του προκαθορισμένου ωραρίου για να ικανοποίηση τις καταναλωτικές του ανάγκες, αυτό τον οδηγεί στην απομόνωση από τις κοινωνικές του σχέσεις, οι οποίες υποβαθμίζονται και υπερτονίζεται το ενδιαφέρον για τον εαυτό του έχοντας την ανάγκη των άλλων απλά, για να προβάλλει τα κοινωνικά του αποκτήματα.

Συνέπειες στο ήθος κάθε ανθρώπου:

Ισχύει «ο θάνατός σου η ζωή μου», στην καθημερινή ζωή προκειμένου να κερδίσουν οι άνθρωποι περισσότερα χρήματα και υλικά αγαθά. Όλα αυτά έχουν το αποτέλεσμα ο άνθρωπος να εξαρτάται από τα υλικά αγαθά. Επιπλέον προσβάλλει και υποτιμά τους άλλους, προκειμένου να προβληθεί ο ίδιος.

⁹ <http://www.dromostherapeia.gr/psihiki-igeia/anergia-ena-sighrono-provlima-me-psihologikes-epiptoseis-ston-anthrop.html>

Οικονομικές συνέπειες:

Θεωρεί την οικονομική ευρωστία μέγιστης σημασίας, γιατί εξασφαλίζει την αγοραστική του δύναμη. Οι αλόγιστες δαπάνες τον οδηγούν πολλές φορές στη φτώχεια. Αλλοτριώνεται ο χαρακτήρας της εργασίας, που από χώρος δημιουργίας γίνεται μέσο πλουτισμού.

Συνέπειες στις προσωπικές και διαπροσωπικές σχέσεις:

Αδιαφορία για τα κοινωνικά προβλήματα. Αδυναμία συνεργασίας, αλληλεγγύης και ανάπτυξης του δεσμού της φιλίας, εξαιτίας του εγωισμού και της ιδιοτέλειας των πράξεών τους. Αύξηση της βίας, της εγκληματικότητας και καταφυγή στα ναρκωτικά, τόσο των άνεργων νέων όσο και εκείνων που έφτασαν στον κορεσμό. Τυποποίηση και εμπορευματοποίηση των σχέσεων των ανθρώπων, απώλεια αυθορμητισμού και ειλικρίνειας. Μαζοποίηση του ανθρώπου από έναν ομοιομορφοποιημένο τρόπο ζωής που διέπεται από τις ίδιες καταναλωτικές ανάγκες, κοινωνική αντιπαλότητα από την άνιση κατανομή πλούτου, δυσλειτουργεί η δημοκρατία, εξαιτίας της αδιαφορίας των πολιτών για τα πολιτικά πράγματα.

Συνέπειες στους ίδιους τους ανθρώπους:

Το πνευματικό επίπεδο των ανθρώπων είναι χαμηλό, λείπουν οι αξίες και τα υψηλά ιδανικά. Κυριαρχεί η ξενομανία και ο μιμητισμός.

Συνέπειες προς το περιβάλλον:

Καταστροφή του περιβάλλοντος (μόλυνση και ρύπανση) από την αύξηση της παραγωγής, για να εξυπηρετηθούν οι άνθρωποι με τις πολλαπλές- άπειρες ανάγκες τους.

1.4 Ποια είναι τα αίτια που η Ελλάδα έχει προβλήματα στην εργασία.

Πριν την οικονομική κρίση παρατηρούνται κάποια προβλήματα στον εργασιακό τομέα στην χώρα μας.

Ένα σημαντικό αίτια για την ένταση του προβλήματος είναι ότι:

- Το παραγωγικό σύστημα δεν δημιουργεί θέσεις εργασίας που να αντιστοιχούν στις ειδικεύσεις και στους επαγγελματικούς προσανατολισμούς του πληθυσμού.

Σύμφωνα με το προαναφερόμενο πρόβλημα πρέπει να ενώσουν τις δυνάμεις τους το κράτος, η τοπική αυτοδιοίκηση, οι τοπικές κοινωνίες, ώστε να κινητοποιηθούν με έναν ολοκληρωμένο σχεδιασμό να το αντιμετωπίσουν αποφασιστικά. Επίσης, πρέπει να δημιουργήσουμε νέες-καινοτόμες εργασίες ώστε να εκμεταλλευτούμε θέση απασχόλησης σε όλους τους τομείς της οικονομίας.¹⁰

Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα χαρακτηρίζεται πρώτον από υψηλά ποσοστά ανεργίας, δεύτερον από χαμηλό ποσοστό συμμετοχής του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στην αγορά εργασίας και τρίτον από δημιουργία χαμηλής ποιότητας θέσεων εργασίας.

Χαρακτηριστικό γεγονός καταγράφηκε την περίοδο 2000-2006, νέες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν σε τέσσερις μόλις κλάδους παραγωγής:

1. Στις κατασκευές,
2. Στο εμπόριο,
3. Στις υπηρεσίες εστίασης και ξενοδοχείων
4. Στα ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό.

Το γεγονός ότι η πλειονότητα των νέων θέσεων αφορούν εργασίες χαμηλής ειδίκευσης έχει σαν αποτέλεσμα την αδυναμία αξιοποίησης των δυνατοτήτων των

¹⁰ <http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=513287>

εργαζομένων με αρνητικές συνέπειες τόσο στην παραγωγικότητα όσο και στο αίσθημα ικανοποίησής τους από την εργασία τους.

Αντίστοιχα, το χαμηλό ποσοστό συμμετοχής στην αγορά εργασίας ασκεί σημαντικές πιέσεις στον προϋπολογισμό του νοικοκυριού. Η κατάσταση αυτή είναι δύσκολα αντιμετωπίσιμη κυρίως για τα εξαρτώμενα μέλη των οικογενειών. Η ανεργία είναι ένα φαινόμενο με οικονομικό, κοινωνικό και ηθικό περιεχόμενο. Η ύπαρξή της υποδηλώνει όπως αναφέρω αναλυτικά στην προηγούμενη ενότητα, προκαλεί σοβαρά προβλήματα σε προσωπικό, οικογενειακό, κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο.

Η Ελλάδα παρουσίασε την τελευταία δεκαετία εξαιρετικά υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης χωρίς να βελτιωθεί ουσιαστικά η κατάσταση της απασχόλησης, χωρίς να μειωθεί η ανεργία, χωρίς να βελτιωθεί η ποιότητα της εργασίας. Σημασία δεν έχει μόνο ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ, σημασία έχει το πώς επιτυγχάνεται αυτή η αύξηση (παραγωγή), το πώς τα κέρδη, ο επιπλέον πλούτος είναι πλούτος κοινωνικός-μοιράζεται στους παραγωγούς του (διανομή). Αποδείχτηκε ότι η πλήρης και ποιοτική απασχόληση, και η καταπολέμηση της ανεργίας, δεν πρόκειται να επιτευχθούν «αυτόματα». Ο στόχος της πλήρους απασχόλησης και των ποιοτικών θέσεων εργασίας πρέπει να ξαναγίνει κεντρικός στόχος της οικονομικής πολιτικής. Το δικαίωμα εργασίας με αξιοπρεπή μισθό και οι εργασιακές σχέσεις ισοδυναμούν με το δικαίωμα στην ελεύθερη ανάπτυξη του ατόμου. Επιπλέον η εργασία αποτελεί την ανθρώπινη ύπαρξη, θεμελιακό δικαίωμα όλων των πολιτών.¹¹

¹¹ <http://www.syn.gr/programma/b4.htm>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:

2.1 Εισαγωγή

Οι καταναλωτικές συνήθειες των ανθρώπων είναι πολύ διαφορετικές από εκείνες πριν από 50 χρόνια. Οι παράγοντες που επηρεάζουν την κατανάλωση είναι η αύξηση των εισοδημάτων, οι τεχνολογικές καινοτομίες.

Η κατανάλωση των αγαθών και υπηρεσιών αποτελεί σημαντική κινητήρια δύναμη της παγκόσμιας χρήσης πόρων. Κατά την περίοδο 1990-2010, οι καταναλωτικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 33%, στις χώρες των δυτικών Βαλκανίων και την Τουρκία παρατηρήθηκε πιο απότομη αύξηση κατά 120% και 63% αντίστοιχα.

Οι συνήθειές μας σχετικά με το φαγητό και το ποτό οδηγούν σε σημαντικές περιβαλλοντικές πιέσεις.

Αυτές τις πιέσεις τις προκαλούμε:

- **Άμεσα** με τις μετακινήσεις μας στα καταστήματα, την αποθήκευση, το μαγείρεμα και την αλόγιστη χρήση προϊόντων που δημιουργούν τεράστιες ποσότητες μη χρήσιμων και μη ανακυκλώσιμων υλικών,
- **Έμμεσα** με την παραγωγή, την επεξεργασία και τη μεταφορά τροφίμων στο εσωτερικό και στο εξωτερικό της χώρας.

Αγοράζουμε ολοένα περισσότερα ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά προϊόντα, επίσης τις αντικαθιστούμε σε σύντομο χρονικό διάστημα. Επιπροσθέτως οι μετακινήσεις με αυτοκίνητο και αεροπορικώς αυξάνονται, αυξάνοντας την κατανάλωση ενέργειας και τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Η αυξημένη κυκλοφορία των αυτοκινήτων αποτελεί σημαντική πηγή ατμοσφαιρικής ρύπανσης, προκαλεί προβλήματα θορύβου στις πόλεις και αυξάνει την κατανάλωση ενέργειας. Ο τουρισμός αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς, τα ταξίδια προς και από τους προορισμούς μας είναι πιο συχνά με το αυτοκίνητο ή το αεροπλάνο. Σε τουριστικούς προορισμούς, η κατανάλωση νερού και

ενέργειας, η χρήση γης και η δημιουργία αποβλήτων έχουν συχνά σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.¹²

Παρά το γεγονός ότι υπάρχουν ανακοινώσεις ότι ο κύκλος της ύφεσης και της κρίσης έχει τελειώσει και ότι η οικονομία έχει ανοδική πορεία εν τούτοις δεν βλέπουμε τίποτα θετικό να εξελίξετε. Αντίθετα υπάρχουν σαφείς ενδείξεις για επιδείνωση. Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονίσω ότι αν δεν δημιουργηθούν προτάσεις για ριζικές αλλαγές τα προβλήματα θα επιδεινωθούν. Η επιδείνωση αυτή θα αναφέρεται σε περαιτέρω αύξηση της ανεργία, στην δημοσιονομική κατάσταση, το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τα ταμεία συντάξεως γενικότερα.¹³

Η ανεργία αυξάνεται λόγω της μείωσης της κατανάλωσης και η αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού θα απαιτήσει πολλά χρόνια οικονομικής ανάπτυξης.

Για να μπορέσει να μειωθεί η ανεργία, θα πρέπει **η αύξηση της συνολικής ζήτησης να διορθωθεί με τις μεταρρυθμίσεις που πρέπει να γίνουν στην αγορά εργασίας.** Όλα αυτά θα έχουν το αποτέλεσμα η οικονομία να γίνει ανταγωνιστική σε σχέση με τις άλλες οικονομίες των χωρών, έτσι θα μειωθεί η μακροχρόνια ανεργία.

Όπως είναι γνωστόν μια **μείωση της παραγωγής συσχετιζόταν με μια αύξηση της ανεργίας.** Η ισότητα αυτή είναι σταθερή, υπό την έννοια ότι στην ανοδική και την καθοδική φάση του οικονομικού κύκλου είναι σχεδόν η ίδια.¹⁴

Οι κυβερνήσεις θα προσπαθήσουν να πείσουν πως η κατάσταση είναι διαχειρίσιμη, λαμβάνοντας μέτρα σε τρεις κατευθύνσεις:

- ενισχύοντας τη νεανική επιχειρηματικότητα μέσω ενός ειδικού ταμείου εγγυήσεων
- ενισχύοντας την κινητικότητα από χώρα σε χώρα και
- επεκτείνοντας την πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στη ρευστότητα.

¹² <http://www.eea.europa.eu/el/themes/households/intro>

¹³ http://www.cceia.unic.ac.cy/gr/index.php?option=com_content&task=view&id=217&Itemid=217

¹⁴ <http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=22770&subid=2&pubid=63882742>

Βεβαίως, όσοι εκ των συνθηκών έχουν τη δυνατότητα να ενισχύσουν την κατανάλωση, πρόκειται να εφαρμόσουν το επόμενο διάστημα μέτρα τόνωσης της ζήτησης σε εθνικό επίπεδο.¹⁵

Παρατηρούμε άνοδο επενδύσεις αλλά μεγάλες πιέσεις σε ανεργία και ιδιωτική κατανάλωση.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2013 εκτιμά ότι το ΑΕΠ θα μειωθεί κατά 4,2% φέτος αλλά και ότι στο τέλος του 2013 θα γυρίσει σε θετικό πρόσημο. Εκτιμά ότι θα υπάρχει άνοδος επενδύσεων αλλά και μεγάλες πιέσεις σε ανεργία και ιδιωτική κατανάλωση που θα συνεχισθούν.

Οι ελληνικές δεσμεύσεις για μεταρρυθμίσεις, επιστροφή στην ανάπτυξη για την συγκράτηση της ανεργίας και της φτώχειας από το 2013 έως το 2020, περιλαμβάνονται στο «Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2013».

Σύμφωνα με την έκθεση προβλέπεται ότι το 2013 θα είναι το 6ο και το τελευταίο έτος ύφεσης. Γίνεται λόγος ότι **«η συνεχής ύφεση και οι δραματικές περικοπές στις κρατικές δαπάνες έχουν μια βαθιά επίδραση»** στην οικονομία αλλά εκτιμάται ότι **«ορισμένες από τις μεταρρυθμίσεις» θα βοηθήσουν στην ανάκαμψη.**

Για το 2014 αναφέρεται στις πηγές ενημέρωσης ότι θα αυξηθεί το Α.Ε.Π (μέση ανάπτυξη 2,4% για το 2014 - 2016), με την ιδιωτική κατανάλωση (τρέχον δαπάνες του νοικοκυριού) να επιστρέφει σε θετικό έδαφος εκ νέου το 2015 (αύξηση κατά μέσο όρο κατά 0,7% την περίοδο 2014 - 2016).

Από την άλλη πλευρά, κατά την ίδια περίοδο η δημόσια κατανάλωση προβλέπεται να μειωθεί περαιτέρω κατά 5% κατά μέσο όρο. Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου θα μπορούσαν να είναι το κλειδί για την ανάκαμψη αναφέρεται με

¹⁵ <http://www.real.gr/DefaultArthro.aspx?page=arthro&id=243122&catID=2>

αύξηση 11,4% κατά μέσο όρο (2014-2016), ενώ η συμβολή του εξωτερικού τομέα αναμένεται να παραμείνει θετική καθ' όλη την διάρκεια.

Όπως επισημαίνεται, οι άνεργοι ειδικά η μακροχρόνια άνεργοι, καθώς και η νεολαία (έως 29 ετών) ανέργων αποτελούν βασικές ομάδες-στόχους κατά του κινδύνου της σοβαρής φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Ο αριθμός των νοικοκυριών με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας έχει αυξηθεί δραματικά. Λόγο της μειωμένης απασχόλησης εργασίας παρατηρείται ότι το οι άστεγοι έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και το φαινόμενο της παιδικής φτώχειας παραμένει ένα σημαντικό ζήτημα το οποίο είναι σημαντικό.

Τις 46 μεταρρυθμίσεις των επόμενων μηνών περιγράφει η κυβέρνηση στην ετήσια έκθεση Μεταρρυθμίσεων που έστειλε στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αφήνει ανοικτό το ζήτημα αναθεώρησης του υπολογισμού του κατώτατου μισθού.

Οι μεταρρυθμίσεις αυτές προβλέπουν αλλαγές στις αμοιβές πολλών επαγγελμάτων όπως μηχανικών νομικών κ.τ.λ. Επίσης νέες απελευθερώσεις σε διάφορες υπηρεσίες των αεροπορικών οδικών και λιμενικών μεταφορών. Επιπλέον προσθέτει την επιβολή τελών για τη χρήση της υδροηλεκτρικής και λιγνιτικής ενέργειας και την νέα τροποποίηση του αγορανομικού κώδικα. Επιπροσθέτως ένα μέρος των 46 μεταρρυθμίσεων αναφέρει την αλλαγή διαδικασίας αδειοδότησης τεχνικών και μεταποιητικών επαγγελμάτων, στα οποία θα επιτρέπεται η διεξαγωγή ολοκληρωμένης ηλεκτρονικής αίτησης αδειοδότησης μεταξύ των φορέων.¹⁶

Η συνέχεια της ενότητας αυτής διεκπεραιώνεται ως εξής:

A) Στην πρώτη ενότητα παρουσιάζω μια βιβλιογραφική επισκόπηση με παρόμοιες μελέτες άλλων συγγραφέων.

B) Στο τέλος συνοψίζω τα αποτελέσματα της παρούσας εργασίας.

¹⁶ <http://m.capital.gr/News.aspx?id=1775758>

2.2 Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας

Μπορούμε να αναφέρουμε ότι πολλοί μελετητές ασχολήθηκαν με την ανεργία και την κατανάλωση. Κάποιοι ασχολήθηκαν με την ανεργία άλλοι με την κατανάλωση και μερικοί με την ανεργία και την κατανάλωση συγχρόνως. Κάποιες μελέτες από ένα μεγάλο αριθμό εκδιδόμενων άρθρων με τους σκοπούς και τα συμπεράσματα τους, αναφέρονται παρακάτω.

Ο Jim Malley και ο Thomas Moutos το 1996, υποστήριξαν ότι η συνολική ανεργία είναι ένα πολύτιμο μέτρο του συνολικού εισοδήματος αβεβαιότητας. Σύμφωνα με τη θεωρία της προληπτικής αποταμίευσης, εάν αναμένεται αύξηση εισοδήματος, είναι αβέβαιο εάν αυξηθεί η αποταμίευση. Χρησιμοποίησαν τριμηνιαία στοιχεία για την κατανάλωση των οχημάτων με κινητήρα να εξετάσουν κατά πόσον η ανεργία έχει αρνητική επίδραση στην κατανάλωση και στη συνέχεια να διαφοροποιήσουν-αναλύσουν τις διάφορες εξηγήσεις για το φαινόμενο αυτό. Έτσι λοιπόν κατάληξαν στο συμπέρασμα ότι η αρνητική σχέση μεταξύ ανεργίας και της κατανάλωσης οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην προφύλαξη εξοικονόμησης κινήτρων.¹⁷

Ο Satya Paul το 1996, προσπάθησε να διερμηνεύσει τις αμυντικές δαπάνες σε σχέση με τα ποσοστά ανεργίας. Για να πετύχει αυτήν την μελέτη χρησιμοποίησε δεδομένα από 15 χώρες (από το 1960 μέχρι το 1970). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπάρχει μια συσχέτιση μεταξύ των αμυντικών δαπανών με τις επενδύσεις. Σε μια μελέτη για 55 αναπτυσσόμενες χώρες, βρίσκει αμφίδρομη σχέση μεταξύ των αμυντικών δαπανών και των οικονομιών ανάπτυξης. Προβάλλεται το επιχείρημα ότι οι αμυντικές δαπάνες έχουν μια ευνοϊκή επίπτωση στην ανεργία. Το επιχείρημα είναι ότι προέρχονται από δύο διαφορετικές σκέψης. Υποστηρίζει ότι ένα μεγάλο ποσοστό των αμυντικών δαπανών χρησιμοποιείται για να καλύψει τις δαπάνες σε ανθρώπινο δυναμικό ώστε να μειώσει το στρατιωτικό προϋπολογισμό που θα οδηγούσε σε ένα αυξανόμενο ποσοστό της ανεργίας στη χώρα. Το άλλο σχόλιο δείχνει την έντονη επιθυμία για κέρδη, μια ώριμη καπιταλιστική οικονομία έχει τάση προς υπερπαραγωγή ή, αντίθετα, πολύ χαμηλή απορρόφηση λόγω κατάθλιψης αύξησης του μισθού. Έτσι οι αμυντικές δαπάνες αντισταθμίζουν την έλλειψη ζήτησης και βοηθούν στις καπιταλιστικές

¹⁷ Unemployment and Consumption Jim Malley and Thomas Moutos

οικονομίες να αυξάνονται σταθερά, από την άποψη της παραγωγής και της απασχόλησης. Ενώ το ποσοστό ανεργίας μπορεί να ανταποκριθεί στις αλλαγές των αμυντικών δαπανών, αυτό σημαίνει ότι υπάρχει μια ανησυχία για οικονομική σταθεροποίηση, οπότε οι αμυντικές δαπάνες ανταποκρίνονται στις αλλαγές της ανεργίας. Επομένως η αμφίδρομη σχέση μεταξύ ποσοστό δαπανών και ανεργίας δεν μπορεί να αποκλειστεί. Η μελέτη αποκαλύπτει επίσης ότι δεν χρησιμοποιήθηκε κανένα είδος των δαπανών ως εργαλείο σταθεροποίησης ως απάντηση στις αλλαγές του ποσοστού ανεργίας. Το βασικό συμπέρασμα που προκύπτει ότι η σχέση που υπάρχει μεταξύ ποσοστού ανεργίας και η άμυνα και η μη-αμυντικές δαπάνες δεν είναι ομοιόμορφη σε όλες τις χώρες. Εν κατακλείδι οι αμυντικές δαπάνες έχουν μια ευνοϊκή επίπτωση ως προς την ανεργία.¹⁸

Ο Anton Nivorozhkin το 2006 προσπάθησε να αναφέρει τις νέες εκτιμήσεις του κινδύνου και την διάρκεια της εγγεγραμμένης ανεργίας στη Ρωσία. Η έρευνα αυτή εκπονήθηκε με μεθόδους οικονομετρικής ανάλυσης που εφαρμόστηκαν σε ένα σύνολο δεδομένων σε ανέργους. Τα αποτελέσματα τα οποία ανήρθαν είναι ότι μόνο το 29 τοις εκατό (29%) των ανέργων βρίσκουν δουλειά μέσω του δημόσιου γραφείου απασχόλησης. Τα αποτελέσματα είναι ιδιαίτερα χρήσιμα για άτομα που ενδιαφέρονται για το σχεδιασμό του ασφαλιστικού συστήματος ανεργίας στη Ρωσία και τις συνέπειές της κατά την διάρκεια της ανεργίας. Ειδικότερα τα αποτελέσματα κατέδειξαν ότι 71% των ατόμων δεν χρησιμοποιούν το δημόσιο γραφείο απασχόλησης. Το εύρημα αυτό θέτει ανησυχίες και ζητεί μια επίσημη αξιολόγηση της στα προγράμματα αναζήτησης εργασίας που προσφέρονται στους ανέργους. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ο κίνδυνος εργασία είναι μη μονοτονική και φθίνουσα μακροπρόθεσμη λειτουργία, αναφέροντας την αρνητική επίδραση του χρόνου, μπορεί το δημόσιο γραφείο απασχόλησης να είναι χρήσιμο για τον εντοπισμό ομάδων που μένουν άνεργοι περισσότερο χρόνο ώστε να τους παρέχουν κατάλληλα κίνητρα για την αναζήτηση θέσεων εργασίας στα αρχικά στάδια της ανεργίας.¹⁹

¹⁸ Satya Paul (1996).

¹⁹ Anton Nivorozhkin, (2006).

Οι Bruce D. Meyer και ο James X. Sullivan το 2011 μελέτησαν την κατανάλωση και την εισοδηματική φτώχεια κατά την διάρκεια του οικονομικού κύκλου. Κυρίως εξετάζουν τη σχέση μεταξύ του οικονομικού κύκλου και τη φτώχεια για την περίοδο 1960-2008 χρησιμοποιώντας δεδομένα από την έρευνα δαπάνης των καταναλωτών. Κοιτώντας πέρα από την επίσημη φτώχεια, διαπίστωσαν ότι το εισόδημα και η κατανάλωση είναι ευαίσθητοι στις μακροοικονομικές συνθήκες. Εισοδηματική φτώχεια εμφανίζεται να ανταποκρίνεται περισσότερο σε εθνικό επίπεδο, αλλά στην κατανάλωση φτώχειας είναι συχνά πιο ανταποκρινόμενη στις εξελίξεις της ανεργίας. Τονίζουν ότι η απάντηση της φτώχειας στις μακροοικονομικές συνθήκες είναι διαφορετικό μέτρο της εισοδηματικής φτώχειας, αν και το μέγεθος της αντίδρασης είναι κάπως ευαίσθητο στα χρόνια που περιλαμβάνεται το δείγμα. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι, για την περίοδο από το 1981, μια εκατοστιαία μονάδα αύξησης της ανεργίας, συνδέεται με την αύξηση του ποσοστού της φτώχειας μετά από φόρους εισοδήματος των 0.9–1.1% σε μακροπρόθεσμη βάση. Παρόλο που αναμένουμε ότι η κατανάλωση φτώχειας θα είναι λιγότερο ευαίσθητη στην ανεργία από την εισοδηματική φτώχεια, δεδομένης της ικανότητας ορισμένων νοικοκυριών για την ομαλή τους κατανάλωση, και η κακή μέτρηση των μεγάλων κατασκευαστικών στοιχείων των εισοδημάτων μπορεί να αναστρέψει αυτή τη σχέση. Τα εμπειρικά στοιχεία αναφέρουν ότι η εισοδηματική φτώχεια ανταποκρίνεται περισσότερο στις μακροοικονομικές συνθήκες. Εισοδηματική φτώχεια ανταποκρίνεται περισσότερο σε εθνικό επίπεδο, ενώ η κατανάλωση της φτώχειας ανταποκρίνεται περισσότερο στην ανεργία.

→ Διαπιστώνουν ότι μια εκατοστιαία μονάδα αύξησης της ανεργίας, συνδέεται με την αύξηση ποσοστού φτώχειας κατανάλωσης περίπου 0.3–1.2% σε μακροπρόθεσμη βάση. Οπότε οι επιπτώσεις της ανεργίας έχουν παρόμοιο μοτίβο με την φτώχεια. Τόσο το εισόδημα όσο και η κατανάλωση είναι ευαίσθητα στις μακροοικονομικές συνθήκες, στις περισσότερες περιπτώσεις, το χαμηλό εισόδημα φαίνεται να ανταποκρίνεται περισσότερο από την κατανάλωση. **Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι μια εκατοστιαία μονάδα αύξησης της ανεργίας είναι που συνδέονται από 4 έως 10 τοις εκατό μείωση της κατανάλωσης.**²⁰

²⁰ Bruce D. Meyer and James X. Sullivan (2011) .

Οι Xiaotong Jin, Shengliang Deng και ο Ilan Alon το 2011, ασχολήθηκαν με μια έρευνα η οποία έχει ως στόχο να εξετάσει τη συμπεριφορά κατανάλωσης των Κινέζων κατά τη διάρκεια της οικονομικής μετάβασης. Η μέθοδος που επέλεξαν για μια εμπειρική προσέγγιση είναι το μοντέλο της Παλινδρόμησης ώστε να αναλύσουν τα ετήσια στοιχεία κατανάλωση από το 1986 έως το 2008 στην Κίνα. Κυρίως επισημάνουν ότι υπό την επίδραση των Κινεζικών παραδοσιακών πολιτισμών και τη δυναμική αλλαγή του κινεζικού οικονομικού συστήματος, εμφανίζουν ένα μοτίβο ειδικής κατανάλωσης. Καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι, προκειμένου να καταστήσουν την κατανάλωση σαν πολιτική υποκίνηση στην Κίνα, είναι αναγκαίο να θεσπιστεί μια σειρά μέτρων όπως τη θέσπιση ενός συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, καθώς στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών, που θα αυξήσει σημαντικά την αγοραστική δύναμη των λιγότερο προνομιούχων ομάδων και έτσι θα αυξηθούν οι συνολικές δαπάνες στην κοινωνία. Το βασικό συμπέρασμα είναι ότι η Κινεζική καταναλωτική συμπεριφορά χαρακτηρίζεται από διαλείπουσα κυκλικές διακυμάνσεις, οι οποίες προκύπτουν από δύο λόγους:

- Πρώτον την παραδοσιακή κινεζική κουλτούρα και
- Δεύτερον τη δυναμική οικονομική μετάβαση.

Σε μεγάλο βαθμό, μια τέτοια συμπεριφορά κατανάλωσης θα έχει αρνητικές επιπτώσεις κυβερνητικής πολιτικής για την αναθέρμανση της εσωτερικής ζήτησης. Επισημάνουν επίσης ότι για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα στις πολιτικές κινήτρων της Κίνας, πρέπει να ληφθούν μέτρα για τη διόρθωση της συμπεριφοράς των καταναλωτών από:

- την μείωση διαφοράς της αγροτικής-αστικής οικονομικής ανάπτυξης.
- τη θέσπιση ενός συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης την ασφάλιση ανεργίας, συντάξεις γήρατος, στεγαστικής βοήθειας, έτσι ώστε να ανακουφιστούν από τις τρέχουσες καταναλωτικές ανησυχίες.

- την προώθηση συστημάτων καταναλωτικής πίστης, επέκταση της κλίμακας της καταναλωτικής πίστης και την προώθηση της ανάπτυξης μιας αγοράς καταναλωτικών δανείων.
- την προώθηση ενός νέου προσανατολισμού κατανάλωση προς την κατεύθυνση της ορθολογικής συμπεριφοράς κατανάλωσης.
- την ενισχύσει σαφήνειας της πολιτικής μεταρρύθμισης, έτσι ώστε οι Κινέζοι κάτοικοι να είναι σε θέση να διατηρούν σταθερές δαπάνες προσδοκίας κατά τη μετάβαση, ως εκ τούτου θα είναι σε θέση να αυξήσουν τις τρέχουσες δαπάνες.
- και την αύξηση της πολιτικής διανομής εισοδήματος ώστε να μειωθεί το χάσμα μεταξύ των πλουσίων και των φτωχών, η οποία θα αυξήσει σημαντικά την αγοραστική δύναμη των λιγότερων προνομιούχων ομάδων κατά συνέπεια θα αυξήσει τη συνολική δαπάνη.²¹

Οι Firouz Fallahi, Hamed Pourtaghi και ο Gabriel Rodriguez το 2012, παρουσίασαν μια έρευνα σχετικά με το ποσοστό ανεργίας, την μεταβλητότητα της ανεργίας, και την εγκληματικότητα. Ο στόχος τους είναι να μελετήσουν την επίδραση της ανεργίας και των διακυμάνσεών για την εγκληματικότητα. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι το ποσοστό ανεργίας έχει σημαντική επίδραση σε βραχυπρόθεσμη βάση αντίθετα η μεταβλητότητα της ανεργίας έχει αρνητική επίδραση στην οικονομία και στην καθημερινή ζωή ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα. Εν κατακλείδι, παρέχουμε κάποιες ενδείξεις ότι τα οφέλη της δημιουργίας για σταθερή εργασία της αγοράς θα έχει δύο περιπτώσεις:

- Πρώτον, θα παρέχει ένα περιβάλλον που κάνει οικονομικούς σχεδιασμούς, πολύ πιο εύκολα και

²¹ Xiaotong Jin, Shengliang Deng, Ilan Alon, (2011).

- Δεύτερον, θα βοηθήσει να ελέγξει, τουλάχιστον ορισμένες μορφές εγκλημάτων.²²

Οι Corrado Giuliatti, Martin Guzi, Martin Kahanec και ο Klaus F. Zimmermann είχαν ως στόχο να μελετήσουν το επίδομα ανεργίας και την μετανάστευση. Αυτό το άρθρο έχει ως στόχο να διερευνήσει τις αλλαγές στον χώρο της ανεργίας και πώς οι δαπάνες επηρεάζουν τη μετανάστευση. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν ήταν από 19 ευρωπαϊκές χώρες κατά την περίοδο 1993-2008. Ενώ η ανάλυση αποκάλυψε την συσχέτιση μεταξύ των δαπανών κοινωνικής πρόνοιας και τη μετανάστευση από τρίτες χώρες, οι εκτιμήσεις δείχνουν ότι τα αποτελέσματα είναι μικρότερα και στατιστικά ασήμαντα. **Τα αποτελέσματα κατέδειξαν ότι όλες οι εκτιμήσεις μετανάστευσης στην Ε.Ε είναι ουσιαστικά μηδέν, όμως το επίδομα ανεργίας αποτελεί ισχυρό κίνητρο για μεταναστεύσει.** Τέλος, η θετική συσχέτιση μεταξύ ευημερίας και μετανάστευσης προκύπτει λόγω δύο καναλιών.

- Πρώτο κανάλι: Η ακατάλληλη μετανάστευση στην Ευρώπη μπορεί να οδηγήσει σε μια δυσμενή σύνθεση των μεταναστών, η οποία με τη σειρά της έχει σαν αποτελέσματα ένα υψηλότερο ποσοστό ανεργίας.
- Δεύτερο κανάλι: Οι πολιτικές πρόνοιας μπορούν να γίνουν πιο γενναιόδωρες στο πέρασμά της μετανάστευσης.²³

²²Firouz Fallahi, Hamed Pourtaghi, Gabriel Rodriguez, (2012).

²³ Corrado Giuliatti and Martin Guzi Martin Kahanec Klaus F. Zimmermann,(2013).

Πίνακας 1: Συμπεράσματα αρθρογράφων (αναφέροντας την ημερομηνία έκδοσης των άρθρων, το αντικείμενο που ασχολήθηκαν και τα συμπεράσματα που κατέληξαν).

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ
Ο Jim Malley και ο Thomas Moutos (1996)	Υποστήριξαν ότι η συνολική ανεργία είναι ένα πολύτιμο μέτρο του συνολικού εισοδήματος αβεβαιότητας.	Η αρνητική σχέση μεταξύ ανεργίας και της κατανάλωσης οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην προφύλαξη εξοικονόμησης κινήτρων.
Ο Satya Paul (1996)	Προσπάθησε να διερμηνεύσει τις αμυντικές δαπάνες σε σχέση με τα ποσοστά ανεργίας.	Οι αμυντικές δαπάνες έχουν μια ευνοϊκή επίπτωση ως προς την ανεργία.
Ο Anton Nivorozhkin (2006)	Προσπάθησε να αναφέρει τις νέες εκτιμήσεις του κινδύνου και την διάρκεια της εγγεγραμμένης ανεργίας στη Ρωσία.	Τα αποτελέσματα τα οποία ανήρθαν είναι ότι μόνο το 29 τοις εκατό των ανέργων βρίσκουν μια δουλειά μέσω του δημόσιο γραφείο απασχόλησης.
Οι Bruce D. Meyer και ο James X. Sullivan (2011)	Μελέτησαν την κατανάλωση και την εισοδηματική φτώχεια κατά την διάρκεια του οικονομικού κύκλου.	Μια εκατοστιαία μονάδα αύξηση της ανεργίας συνδέεται από 4 έως 10% μείωση της ανεργίας.
Οι Xiaotong Jin, Shengliang Deng και ο Ilan Alon (2011)	Ασχολήθηκαν με μια έρευνα η οποία έχει ως στόχο να εξετάσει τη συμπεριφορά κατανάλωσης των Κινέζων κατά τη διάρκεια της	Η κινέζικη καταναλωτική συμπεριφορά χαρακτηρίζεται από διαλείπουσες και κυκλικές διακυμάνσεις, οι οποίες προκύπτουν από δύο

	οικονομικής μετάβασης.	μορφές την παραδοσιακή κινεζική κουλτούρα και τη δυναμική οικονομική μετάβαση.
Οι Firouz Fallahi, Hamed Pourtaghi και ο Gabriel Rodriguez (2012)	Παρουσίασαν μια έρευνα σχετικά με το ποσοστό ανεργίας, την μεταβλητότητα της ανεργίας, και την εγκληματικότητα.	Το ποσοστό ανεργίας έχει αρνητική επίδραση σε βραχυχρόνια βάση ενώ η μεταβλητότητα της ανεργίας έχει αρνητική επίδραση στην οικονομία και στην καθημερινή ζωή ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα.
Οι Corrado Giulietti, Martin Guzi, Martin Kahanec και ο Klaus F. Zimmermann (2013)	Μελετήσουν το επιδόματα ανεργίας και την μετανάστευση.	Οι εκτιμήσεις έδειξαν ότι οι μεταναστεύσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ουσιαστικά μηδέν, όμως το επίδομα ανεργίας αποτελεί ισχυρό κίνητρο για μετανάστευση.

2.3 Αποτελέσματα

Στον παρόν τμήμα της εργασίας παρουσιάζονται τα συμπεράσματα των ερευνών ύστερα από προσεκτική ανάλυση των πληροφοριών που ανατέθηκαν στις προηγούμενες σελίδες. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η αρνητική σχέση μεταξύ ανεργίας και κατανάλωσης οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην προφύλαξη εξοικονόμησης κινήτρων, επίσης υπάρχει μια συσχέτιση μεταξύ των αμυντικών δαπανών και επενδύσεων.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί ότι η φτώχεια στις μακροοικονομικές συνθήκες είναι διαφορετικό μέτρο της εισοδηματικής φτώχειας.

Τέλος, σημαντικό στοιχείο αποτελεί ότι το ποσοστό ανεργίας έχει σημαντική επίδραση σε βραχυπρόθεσμη βάση όσο για την μεταβλητότητα της ανεργίας έχει αρνητική επίδραση στην οικονομία και γενικότερα στην καθημερινή ζωή ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα.

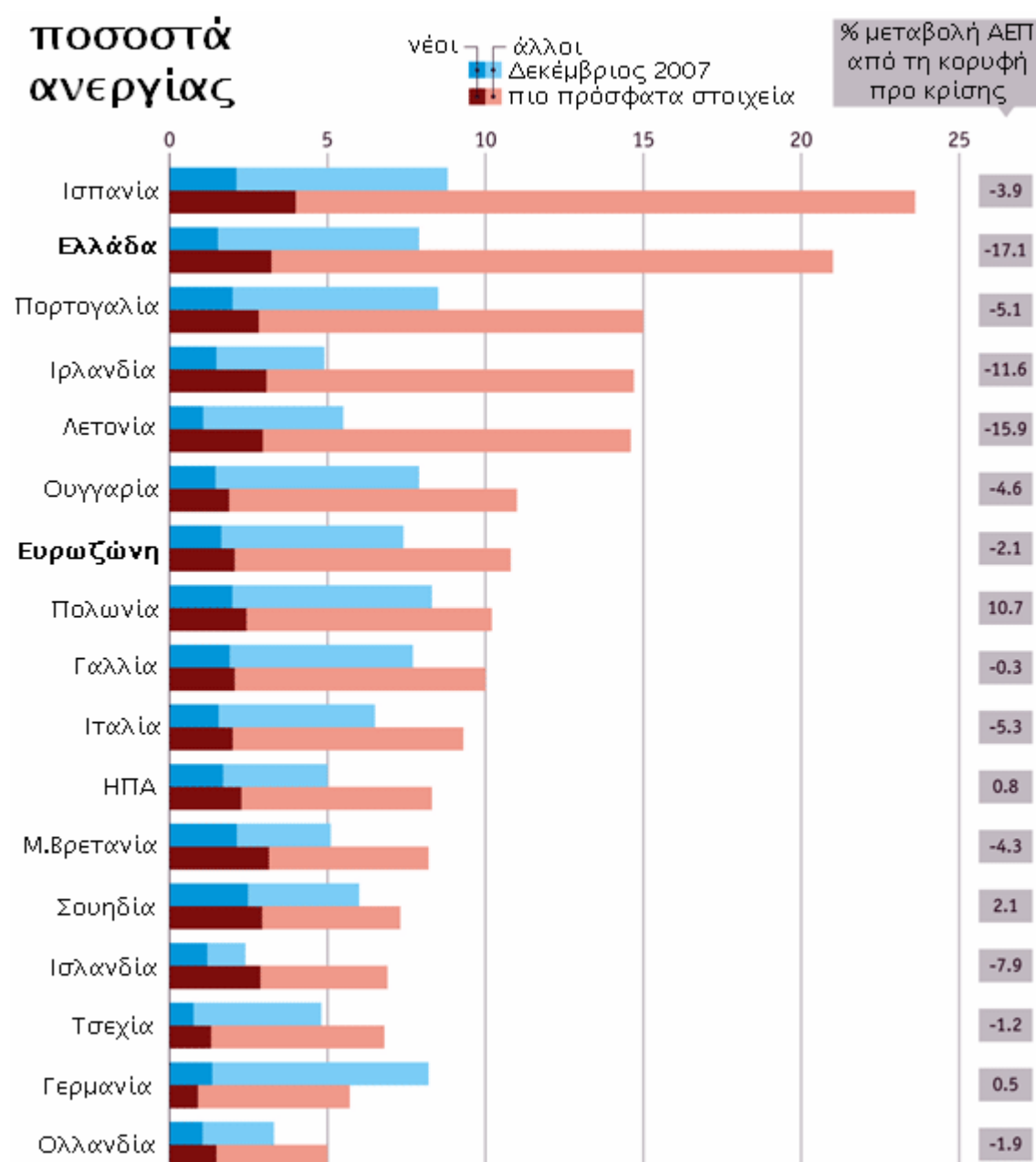
Εν κατακλείδι συμπεραίνουμε ότι, η ανεργία έχει σημαντικές επιπτώσεις στην κατανάλωση. Όπως ανέφερα και ανάλυσα στο πρώτο κεφάλαιο η ανάγκη για εργασία για την κάλυψη των βασικών αναγκών, επιπλέον την επαγγελματική κατάρτιση στο κοινωνικό σύνολο, εκφράζουν σημαντικά βήματα για την ζωή του ανθρώπου. Εάν ο άνθρωπος δεν έχει δουλειά είτε είναι άνδρας είτε είναι γυναίκα του δημιουργούνται διάφορα προβλήματα τα οποία αναφέρονται παρακάτω. Τα προβλήματα είτε είναι ψυχικά είτε είναι σωματικά όπως ανέφερα εκτενέστερα στο πρώτο κεφάλαιο. Εν συντομία αναφέρω μερικά ρήγματα που δημιουργεί η ανεργία τα οποία είναι η κατάθλιψη, η απαισιοδοξία, επίσης η πίστη, η ελπίδα με το πέρασμα των ημερών χάνονται, η αυτοεκτίμησή του κλονίζεται, αυξάνεται ο φόβος για το μέλλον, και η διαρκής αγωνία. Εκτός όμως από τα προαναφερόμενα η ανεργία επιφέρει διακοπή των χρημάτων-εισροών σε κάθε νοικοκυριό, αυτό αποτελεί κομβικό σημείο διότι χωρίς εισόδημα δεν μπορούν να καλυφθούν οι πρώτες ανάγκες που είναι σημαντικές για την επιβίωση των ανθρώπων. Οπότε η ανεργία επιφέρει σοβαρά προβλήματα στον άνθρωπο ως ζωντανός οργανισμός που βλάπτει την ψυχοσωματική του σύνδεση αλλά βλάπτει και την κοινωνική του θέση με βάση τα προϊόντα- αγαθά που καταναλώνει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:

3.1 Ανεργία και Κατανάλωση πριν και μετά την οικονομική κρίση.

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζονται τα στοιχεία διαφόρων χωρών πριν και μετά την οικονομική κρίση. Όπως παρατηρούμε η Ελλάδα έρχεται δεύτερη μετά την Ισπανία σε ποσοστά ανεργίας και πρώτη στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.

Διάγραμμα 1: Ανεργία και Κατανάλωση πριν και μετά την οικονομική κρίση.

Ο χειρότερος φόβος των κυβερνήσεων σε όλη την Ευρώπη είναι τα στοιχεία για την ανεργία και το ΑΕΠ.²⁴

Ένα σημαντικό ερώτημα που πρέπει να θέσω είναι:

Ποια είναι η σχέση μεταξύ ανεργίας και κατανάλωσης;

Η απάντηση του προηγούμενου ερωτήματος αναφέρει ότι:

«Η σχέση μεταξύ ανεργίας και κατανάλωσης είναι αντίστροφη δηλαδή όσο μειώνεται η κατανάλωση, τόσο θα αυξάνεται η ανεργία».

Παρά την βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος, η ανεργία στην Ελλάδα έχει τριπλασιαστεί από το 2009 παρατηρώντας τα νέα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την ανεργία. (Η ανεργία το 2009 ανερχόταν στο ποσοστό 9.5%, το 2010 στο 12.6%, το 2011 στο 17.7%, το 2012 στο 24,3% και το 2013 στο 27%.)

Επίσης στην ερώτηση «Γιατί η ανεργία στην Ελλάδα παραμένει στα ύψη;» αναφέρουν ότι οφείλεται στην διαρκή συρρίκνωση της αγοραστικής δύναμης των Ελλήνων. «Η κατανάλωση θα συνεχίζει να μειώνεται, οδηγώντας παράλληλα, στην αύξηση της ανεργίας. Μισθοί και συντάξεις κόβονται».²⁵

²⁴<http://www.marketbet.gr/2012/05/%CE%B7%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1%CF%80%CF%81%CE%B9%CE%BD%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%84%CE%B7%CE%BD%CE%BA%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%B7/>

²⁵ <http://www.bankingnews.gr/bankinsider/item/90260%CE%B3%CE%B9%CE%B1%CF%84%CE%AF%CE%B7%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%8D%CF%88%CE%B7%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%84%CF%85%CF%87%CE%B7%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B7%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CE%AF%CF%89%CF%83%CE%B7%CF%84%CE%BF%CF%85%CE%BA%CE%B1%CF%84%CF%8E%CF%84%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%85%CE%BC%CE%B9%CF%83%CE%B8%CE%BF%CF%8D%E2%80%93%CF%8C%CF%83%CE%BF%CE%BC%CE%B5%CE%B9%CF%8E%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CE%B7%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CE%BB%CF%89%CF%83%CE%B7%CF%84%CF%8C%CF%83%CE%BF%CE%B8%CE%B1%CE%B1%CF%85%CE%BE%CE%AC%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CE%B7%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1%E2%80%93%CF%83%CF%84%CE%BF300%CE%B7%CE%B1%CF%8D%CE%BE%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%84%CE%B7%CF%82%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%BF-2009>

3.2 Επιδείνωση προβλέψεων για ανεργία – κατανάλωση.

Σημαντική πτώση κατέγραψε η καταναλωτική εμπιστοσύνη τον Σεπτέμβριο, με το 91% των ερωτηθέντων πολιτών να εκτιμούν ότι η ανεργία θα αυξηθεί, όπως αναφέρει το IOBE στην έκθεση «Οικονομική Συγκυρία». Αντίθετα ο δείκτης οικονομικού κλίματος έμεινε αμετάβλητος στα επίπεδα του Ιουλίου.

Οι Έλληνες παραμένουν με διαφορά πιο απαισιόδοξοι Ευρωπαίοι, ακολουθούν σταθερά οι πολίτες της: Πορτογαλίας, Κύπρου, Ουγγαρίας, Βουλγαρίας και Σλοβενίας.

Παρακάτω αναφέρω αποτελέσματα για την εξέλιξη των προβλέψεων σε διάφορους κλάδους επιχειρήσεων.

Στον επιχειρηματικό τομέα, ο δείκτης οικονομικού κλίματος έμεινε στις 76,1 μονάδες. Στη Βιομηχανία καταγράφηκε βελτίωση στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής, ενώ ενισχύθηκαν και οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το τρέχον επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης. Αισθητή βελτίωση παρουσίασε και ο κλάδος των Υπηρεσιών, ενώ αντίθετα στο Λιανικό Εμπόριο ο δείκτης εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις υποχώρησαν σημαντικά.²⁶

3.3 Ανεργία και κατανάλωση θα κρίνουν τη σταθερότητα της ανάπτυξης.

Παρατηρούνται διεθνώς τρεις διακριτές τάσεις:

Πρώτον: Η μείωση της οικονομικής δραστηριότητας είναι παγκοσμίως, ενώ κάποιες οικονομίες (π.χ Κίνα, Ινδία και η Βραζιλία) έχουν αρχίσει να αναπτύσσονται.

Δεύτερον: Ο περιορισμός στο παγκόσμιο εμπόριο ήδη σπρώχνει τις μεγάλες εξαγωγικές οικονομίες (όπως η Γερμανία, η Κίνα, και η Ιαπωνία) προς την τόνωση της εγχώριας ζήτησης.

²⁶ <http://www.imerisia.gr/article.asp?catid=26516&subid=2&pubid=112931602>

Τρίτον: Η μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης εξακολουθεί να εντείνεται, υποβοηθούμενη από τη μείωση του δανεισμού και την αυξανόμενη αποταμίευση των υπερχρεωμένων νοικοκυριών στον δυτικό κόσμο.

Με τους δείκτες ανεργίας σε μεσοπρόθεσμα ανοδική τάση, δεν θεωρείται ότι η κατανάλωση θα ανακάμψει σύντομα και τονίζει ότι η έξοδος από την κρίση θα πρέπει να συνδυαστεί με μια μόνιμου χαρακτήρα ανάσχεση αυτής της δυναμικής.²⁷

3.4 Διεξαγωγή έρευνας από το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ για το εισόδημα και τις δαπάνες των νοικοκυριών.

Στο σημείο αυτό θα θέσω μια έρευνα που διεξάχθηκε στα νοικοκυριά της Ελλάδος. Το δείγμα ανέρχεται στο ποσό των 1207 νοικοκυριών. Στόχος, ήταν η καταγραφή των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης στο εισόδημα, στις δαπάνες των νοικοκυριών, και στην στάση των πολιτών σχετικά με την διαβίωση της καθημερινής ζωής.

Συνοπτικά, τα βασικά συμπεράσματα από την έρευνα καταγράφονται ως εξής παρακάτω:

1) Ο μισός πληθυσμός (50%) δεν καλύπτει φορολογικές υποχρεώσεις, χρωστάει δάνειο, αγοράζει αγαθά χαμηλότερης ποιότητας για να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις.

2) Το 93,1 % των νοικοκυριών έχει υποστεί μειώσεις εισοδήματος το διάστημα της κρίσης.

3) Το 40% των νοικοκυριών έχουν στην οικογένεια ένα τουλάχιστο άτομο σε ανεργία.

4) Δραματικές περικοπές στην κατανάλωση μετά από την οριζόντια μείωση εισοδημάτων. Ειδικότερα το 70 % των νοικοκυριών έχει κάνει περικοπές στις δαπάνες ειδών διατροφής, ενώ το 92%, περιόρισε τις δαπάνες για ένδυση – υπόδηση. Ένα ακόμη στοιχείο που αναφέρουν σχετικά με τις περικοπές σε ό, τι αναφέρεται ως δαπάνες για «διασκέδαση και διαχείριση ελεύθερου χρόνου»

²⁷ http://news.kathimerini.gr/4dcgi/w_articles_economyagor_4_03/01/2010_385438

(εστιατόρια, καφέ, σινεμά, ταξίδια, αρτοποιεία) το 90% του πληθυσμού έχει κάνει περικοπές στις προαναφερόμενες περιπτώσεις. Επιπρόσθετα, το **42,5% των νοικοκυριών δήλωσε ότι αγοράζει προϊόντα χαμηλότερης ποιότητας.**

Μια ενδεικτική και συνάμα σημαντική ερώτηση αναφέρει, σε ποια κατηγορία αγαθών – υπηρεσιών μια ενδεχόμενη αύξηση τιμών θα δημιουργούσε μεγαλύτερο πρόβλημα:

Στις απαντήσεις των 1207 νοικοκυριών συμπεραίνουν ότι:

- Το 70% σχεδόν των νοικοκυριών εκτιμά ότι η οποιαδήποτε επιβάρυνση στα είδη διατροφής θα επιφέρει μεγάλες δυσκολίες στον οικογενειακό προϋπολογισμό.
- Το 40% εκτιμά ότι η αύξηση κόστους θέρμανσης θα επιφέρει μεγάλες δυσκολίες.

Επίσης:

- Το 50% των νοικοκυριών, αντιμετωπίζει πλέον σοβαρές οικονομικές δυσκολίες αφού για την κάλυψη των βασικών υποχρεώσεων **αναγκάστηκε να χρησιμοποιήσει πόρους από πηγές πέραν του τρέχοντος εισοδήματος- δανεισμό από φίλους/ συγγενείς, κάρτες, αποταμίευση.**
- Το 40% περίπου των νοικοκυριών, λόγω της μείωσης των εισοδημάτων, ανέφερε ότι έχει καθυστερημένες οφειλές, μεγαλύτερο μέρος των οποίων αφορά τις πάγιες ανάγκες του νοικοκυριού (φως, νερό, ενέργεια), τις οφειλές προς εφορία και τις δανειακές υποχρεώσεις.
- Το 81% των ερωτώμενων θεωρεί ότι οι τιμές των αγαθών που αγοράζουν(καλάθι νοικοκυράς) αυξήθηκαν την τελευταία χρονιά, η οποία χαρακτηρίζεται από μεγάλη ύφεσης (κυρίως συρρίκνωση στο 6,5 % του ΑΕΠ).

- Πάνω από 20% του πληθυσμού των 1207 δειγματος νοικοκυριών δεν μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες τους για επιβίωση και τις υποχρεώσεις αυτών προς την κοινωνία.
- Σημαντική τάση συρρίκνωσης έως και μηδενισμού των εσόδων των νοικοκυριών από επιχειρηματική δραστηριότητα μελών τους. **Μόλις το 12,6% δηλώνει ως κύρια πηγή εισοδήματος την επαγγελματική/επιχειρηματική δραστηριότητα.** Αναδεικνύεται από αυτό το στοιχείο η αποδυνάμωση της παραγωγικής και οικονομικής δραστηριότητας.

→ Συμπερασματικά ο περιορισμός της ζήτησης γενικότερα είναι η βασική αιτία συρρίκνωσης έως και μηδενισμού εισοδημάτων από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Το αποτέλεσμα όλων αυτών των μειώσεων καταλήγει στην συρρίκνωση όχι μόνο των εμπορικών αλλά και των παραγωγικών επιχειρήσεων. Επίσης στην μείωση των εσόδων του κράτους από τη φορολογία, και στην μείωση των θέσεων εργασίας και κατ'επέκταση των ασφαλιστικών ταμείων.

- Επιπροσθέτως είναι σημαντικό να τονίσω ότι μια αύξηση των τιμολογίων της ΔΕΗ και άλλων υποχρεώσεων (π.χ φορολογικών υποχρεώσεων) θα δημιουργήσει επιπλέον αρνητικές επιπτώσεις όχι μόνο στην κατανάλωση ειδών διατροφής αλλά και στον τρόπο κάλυψης των άλλων υποχρεώσεων.

Εν κατακλείδι τα νοικοκυριά, δεν μπορούν πλέον να σηκώσουν και να αντιμετωπίσουν νέες αυξήσεις σε αγαθά που είναι πρώτης ανάγκης διότι ο οικογενειακός προϋπολογισμός είναι ήδη επηρεασμένος.

Τα αποτελέσματα της έρευνας τεκμηριώνουν για άλλη μια φορά τις θέσεις της ΓΣΕΒΕΕ όσον αφορά τις συνέπειες της σκληρής περιοριστικής πολιτικής που εφαρμόζεται, όλα αυτά έχουν ως αρνητικές επιπτώσεις στη κατανάλωση και κατ'επέκταση στη παραγωγή, που όλα αυτά συμβάλουν στην μειωμένη απασχόληση, στην επιχειρηματική δραστηριότητα, και στις επενδύσεις. Τα στοιχεία λοιπόν

δείχνουν ότι τα ελληνικά νοικοκυριά, εκτός του ότι αντιμετωπίζουν ήδη μεγάλες δυσκολίες, αλλά πλέον δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν σε επιπλέον επιβαρύνσεις όπως αυξήσεις στο τιμολόγιο της ΔΕΗ, σε φόρους και κυρίως σε εισοδηματικές περικοπές.

Συμπερασματικά η Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδας, (ΓΣΕΒΕΕ), εκτιμά ότι **οι νέες φορολογικές ρυθμίσεις έχουν πλέον φθάσει στα ιστορικά τους όρια, ενώ έχει εξωθήσει στα οικονομικά τους όρια καταναλωτές και επιχειρήσεις.**²⁸

²⁸ http://www.gsevee.gr/images/ereunes/noikokuria_dec_2012/eisodima_dec_2012_.pdf

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:

4.1 Εισαγωγή

Αφού παρουσιάστηκε σε θεωρητικό επίπεδο τα σχετικά με την ανεργία και την κατανάλωση, στηριζόμενη σε αυτό θα προχωρήσω στην κατασκευή ενός υποδείγματος το οποίο θα συσχετίζει την συμπεριφορά των δυο προαναφερόμενων. Ειδικότερα θα εμβαθύνω στα αποτελέσματα και στην ερμηνεία τους με την χρήση του οικονομετρικού προγράμματος micro fit 4.1 στο τέλος θα καταλήξω στα συμπεράσματα από την ερμηνεία αυτής.

Η διαδικασία που θα ακολουθηθεί είναι:

Στο πρώτο στάδιο θα βρω στοιχεία (σε τρέχουσες τιμές) από το 1960 μέχρι το 2013, και θα διερευνηθεί η κατανάλωση του προηγούμενου έτους και το εισόδημα σαν συνάρτηση της κατανάλωσης αυτού του έτους.

Στο δεύτερο στάδιο θα γίνει εκτίμηση της προαναφερόμενης συνάρτησης.

Στο τελευταίο στάδιο θα αναρτήσω τα αποτελέσματα σύμφωνα με το πρόγραμμα του micro fit 4.1 και θα τα αναλύσω.

4.1.1 Εισαγωγικά στοιχεία της εφαρμογής micro fit 4.1.

Η εφαρμογή microfit είναι ένα πρόγραμμα με μια σειρά από εγκαταστάσεις για την εκτίμηση, τον έλεγχο υποθέσεων, την πρόβλεψη, οθόνη επεξεργασίας δεδομένων, διαχείριση αρχείων και γραφικών. Αυτά τα χαρακτηριστικά το καθιστούν ένα από τα πιο ισχυρά μενού με γνώμονα χρονοσειρών πακέτα οικονομετρικών που διατίθενται σήμερα.²⁹

²⁹ <http://www.oup.co.uk/microfit/>

Επίσης το μοντέλο αυτό μας παρέχει ένα πλήθος πινάκων και γραφημάτων. Κάθε ένα από αυτά εξυπηρετεί διαφορετικούς στόχους και ερμηνεύει διάφορους παραμέτρους της ανάλυσης.

4.2 Παρουσίαση των στοιχείων

Τα στοιχεία τα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί για την εκτέλεση του υπόδειγμα τα συλλέξα από την βάση δεδομένων της αγγλικής ιστοσελίδας AMECO για το εισόδημα και την κατανάλωση, καλύπτουν την χρονική περίοδο από το 1960 έως το 2013.

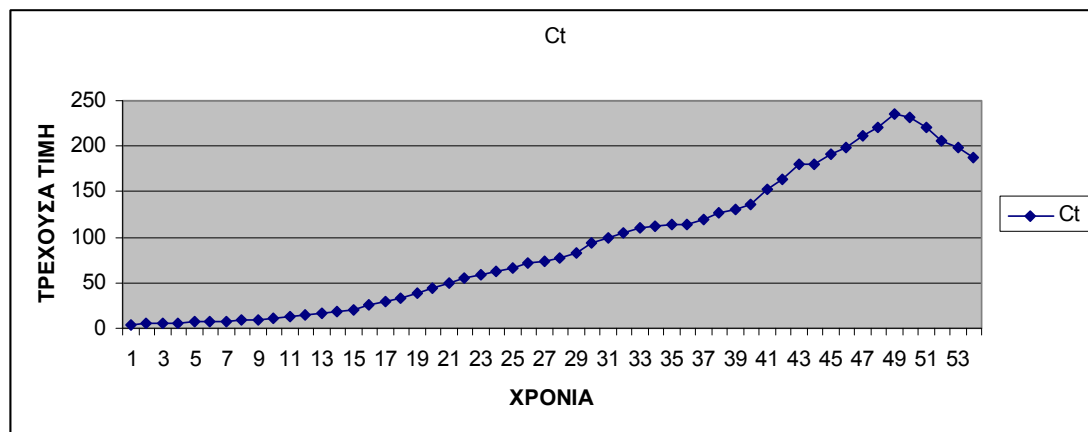
Αυτός ο πίνακας παρατίθεται παρακάτω.

Πίνακας 2: Παρουσίαση της Κατανάλωσης και του Εισοδήματος από το 1960 μέχρι το 2013 σε τρέχουσες τιμές.

Year	Ct	It
1960	4,3	0,3
1961	4,8	0,4
1962	5,1	0,4
1963	5,7	0,5
1964	6,5	0,5
1965	7,3	0,6
1966	8	0,7
1967	8,9	0,7
1968	9,8	0,8
1969	10,9	0,9
1970	12,7	1
1971	14,4	1,2
1972	16,1	1,3
1973	17,8	1,7
1974	20,8	2
1975	25,5	2,4
1976	29,2	3
1977	34	3,5
1978	38,8	4,2
1979	43,6	5,2
1980	49,7	6,3
1981	55,8	7,4
1982	59,1	9,3
1983	62,9	10,9
1984	66,1	13,5
1985	70,8	16,4
1986	73	19,3

1987	77,2	21,8
1988	83,2	26,7
1989	93,1	31,7
1990	99	38,8
1991	105,6	48,1
1992	111,1	55,6
1993	111,3	32,2
1994	114,8	70,6
1995	113,5	79
1996	119,2	86,4
1997	126,5	95,9
1998	130,8	104,1
1999	135,3	109,2
2000	153,4	120,3
2001	164,1	129,5
2002	180,1	138,1
2003	180,7	148,9
2004	191,2	160,1
2005	198,6	166,6
2006	210,5	178,3
2007	220,1	189,5
2008	234,9	195,7
2009	231,3	192,8
2010	219,7	180,3
2011	206,3	163,7
2012	198,2	152,5
2013	186,9	141,3

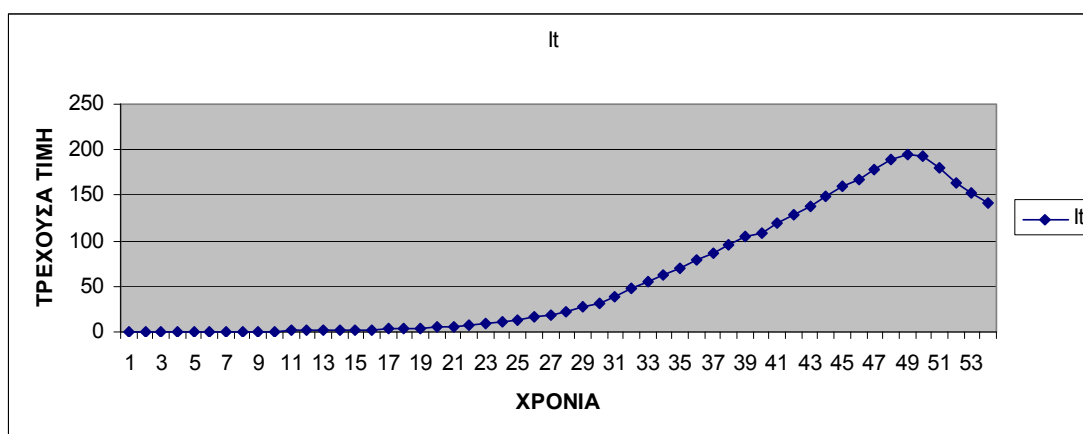
Με την βοήθεια των διαγραμμάτων που ανάρτησα στις επόμενες σελίδες χρησιμεύει να ελέγξω την διαχρονική εξέλιξη των δυο αυτών μεταβλητών.

Διάγραμμα 2: Διαχρονική παρουσίαση της κατανάλωσης σε τρέχουσες τιμές.

Όσο αφορά την συνολική κατανάλωση ξεκινάει κατά προσέγγιση με ένα σταθερό ποσό. Με το πέρασμα των χρόνων παρατηρούμε μια ανοδική τάση με αποκορύφωμα

το 2008 που αγγίζει το 234.9. Παρατηρώντας το διάγραμμα διαπιστώνουμε την πτώση της κατανάλωσης από το 2009 και ύστερα. Αυτό μπορούμε να το δικαιολογήσουμε κοιτώντας το επόμενο διάγραμμα του εισοδήματος. Αναφέρω ότι και σε αυτό το διάγραμμα στο 2008 απεικονίζεται η μεγαλύτερη τρέχουσα τιμή η οποία είναι 195.7 και μετά το πέρασμα αυτού του χρόνου αρχίζει η σταδιακή πτώση του εισοδήματος. Συγκρίνοντας αυτά τα δυο διαγράμματα καταλαβαίνουμε ότι με την πτώση του εισοδήματος μειώνεται και η κατανάλωση.

Διάγραμμα 3: Διαχρονική παρουσίαση των εισοδημάτων του καταναλωτή σε τρέχουσες τιμές.

Σε αυτό το διάγραμμα και σύμφωνα με τον πίνακα τιμών διακρίνουμε ότι το 1961 έως το 2008 έχει μια ανοδική τάση με υψηλότερη τρέχουσα τιμή το 2008 όπως ανάφερα στην προηγούμενη παράγραφο. Από την προαναφερόμενη ημερομηνία μέχρι το 2013 υπάρχει μια πτώση με χαμηλότερη τιμή όλων αυτών των χρόνων (2008-2009-2010-2011-2012-2013) το 2013 που είναι 141.3.

Όπως είναι φανερό η συνολική κατανάλωση τα ίδια συμπίπτει με το εισόδημα διότι δεν γίνεται σε κάποιον να μειώνεται το εισόδημα του ή να μένει άνεργος και οι δαπάνες κατανάλωσης του να βρίσκεται στα ίδια επίπεδα σε σχέση με την περίοδο που είχε μεγαλύτερο εισόδημα ή εργασία.

4.3 Προτεινόμενο υπόδειγμα.

Η γενική εξίσωση ενός πολλαπλού γραμμικού παλινδρομικού μοντέλου είναι της μορφής:

$$Y = A_0 + A_1 * X_1 + A_2 * X_2 + \dots + A_r * X_r + E_t$$

Το $A_0, A_1, A_2, \dots, A_r$ είναι μερικοί συντελεστές πολλαπλής παλινδρόμησης και οι X_1, X_2, \dots, X_r είναι οι r ανεξάρτητες μεταβλητές και E το σφάλμα στο παλινδρομικό μας μοντέλο.

Στηριζόμενοι στην θεωρητική και εμπειρική βιβλιογραφία χρησιμοποίησα μια γενική συνάρτηση αυτής της μορφής $C_t = f(I_t, C_{(t-1)})$ και μετά από διάφορες δοκιμές και με την βοήθεια του προγράμματος *micro fit* κατέληξα στην παρακάτω σχέση για την Ελλάδα:

$$C_t = A_0 + A_1 * C_{t-1} + A_2 * I_t + E_t$$

Όπου:

C_t = Ρυθμός κατανάλωσης ανά κάτοικο.

C_{t-1} = Ρυθμός μεταβολής της κατανάλωσης της προηγούμενης χρονιάς.

I_t = Ρυθμός μεταβολής των μισθών ανά έτος.

E_t = Τα στοιχεία τα οποία δεν έχουμε συμπεριλάβει στην συνάρτηση μας.

(Υ.Σ: Η συνάρτηση έχει δύο ανεξάρτητες μεταβλητές που είναι η κατανάλωση του προηγούμενου έτους και το εισόδημα αυτού του έτους. **Η κατανάλωση του τρέχοντος έτους είναι η εξαρτημένη μεταβλητή**).

4.4 Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της εκτίμησης.

Στη συνέχεια προχωρούμε στην παρουσίαση της εκτίμησης της συνάρτησης με την μέθοδο των ελάχιστων τετραγώνων.

Πίνακας 3: Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της εκτίμησης της συνάρτησης της κατανάλωσης.

Ordinary Least Squares Estimation

```

*****
Dependent variable is Ct
53 observations used for estimation from 1961 to 2013
*****
Regressor      Coefficient    Standard Error    T-Ratio[Prob]
C(t-1)         .42802         .12160            3.5198[.001]
It             .61847         .13565            4.5593[.000]
A0             163.8873      46.2239           3.5455[.001]
*****
R-Squared      .93549  R-Bar-Squared    .93291
S.E. of Regression  199.5891  F-stat.  F( 2, 50) 362.5187[.000]
Mean of Dependent Variable  898.3585  S.D. of Dependent Variable  770.5422
Residual Sum of Squares  1991790  Equation Log-likelihood  -354.3614
Akaike Info. Criterion  -357.3614  Schwarz Bayesian Criterion  -360.3169
DW-statistic   2.3665
*****

```

Diagnostic Tests

```

*****
* Test Statistics *   LM Version   *   F Version   *
*****
* A:Serial Correlation*CHSQ( 1)= 3.6575[.056]*F( 1, 49)= 3.6322[.063]*
*   *   *   *
* B:Functional Form *CHSQ( 1)= 2.2518[.133]*F( 1, 49)= 2.1742[.147]*
* C:Normality *CHSQ( 2)= 30.4031[.000]* Not applicable *
*   *   *   *
* D:Heteroscedasticity*CHSQ( 1)= 2.7004[.100]*F( 1, 51)= 2.7380[.104]*
*****
A:Lagrange multiplier test of residual serial correlation
B:Ramsey's RESET test using the square of the fitted values
C:Based on a test of skewness and kurtosis of residuals
D:Based on the regression of squared residuals on squared fitted values

```

Η εκτιμημένη συνάρτηση είναι:

$$C_t = 163.89 + 0.43 * C_{t-1} + 0.62 I_t.$$

Το επόμενο βήμα για να καταλάβουμε εάν το υπόδειγμα μου αντιπροσωπεύει την πραγματικότητα είναι να αξιολογήσουμε τρία στάδια :

Πρώτο στάδιο : Εκτιμούμε τα στοιχεία που εκδόθηκαν από το πρόγραμμα.

Δεύτερο στάδιο : Ελέγχουμε εάν τα στοιχεία που βγάλαμε είναι αξιόπιστα.

Τρίτο στάδιο : Εάν τα δυο προαναφερόμενα είναι σωστά κάνουμε σενάρια και εκμεταλλευόμαστε τα αποτελέσματα του.

Ερμηνεία των αποτελεσμάτων του πίνακα 3:

Πρώτο στάδιο : Εκτιμούμε τα στοιχεία που εκδόθηκαν από το πρόγραμμα.

Η ερμηνεία των συντελεστών του υποδείγματος έχει ως εξής :

- Ο σταθερός όρος (A_0) επηρεάζει θετικά την εξαρτημένη μεταβλητή διότι την αυξάνει κατά 163.89.
- Ο όρος A_1 που είναι συντελεστής της κατανάλωσης της προηγούμενης χρονιάς επηρεάζει θετικά την συνάρτηση γιατί εάν αυξηθεί κατά 1 μονάδα η κατανάλωση αυτής της χρονιάς θα αυξηθεί (που είναι η εξαρτημένη μεταβλητή) κατά 0,43.
- Ο όρος A_2 που είναι συντελεστής του εισοδήματος, σημαίνει ότι εάν το εισόδημα αυξηθεί κατά 1 μονάδα τότε η κατανάλωση θα αυξηθεί κατά 0,62.

Δεύτερο στάδιο : Ελέγχουμε εάν τα στοιχεία που βγήκαν από το πρόγραμμα είναι αξιόπιστα.

R-Squared = Συντελεστής προσδιορισμού. (Έλεγχος Καταλληλότητας - Συμπεριφορά μεταβλητότητας).

Όπως γνωρίζουμε το R-Squared παίρνει τιμές από το 0 έως το 1 δηλαδή ισχύει η σχέση **$0 < \text{R-Squared} < 1$** . Τονίζω ότι όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του R-Squared τόσο καλύτερο θα είναι και το αποτέλεσμα. Οπότε στο υπόδειγμα μας που έχει την τιμή 0,93549 (R-Squared=0,94) το αποτέλεσμα είναι πολύ καλό γιατί εάν από 100% αφαιρέσουμε το 94% το υπόλοιπο που απομένει είναι 6% το οποίο δεν είναι επαρκές για να επηρεάσει το υπόδειγμα μας. Ειδικότερα το 94% έχει μια καλή μεταβλητότητα οπότε προσαρμόζεται πολύ καλά στην πραγματικότητα.

R-Bar-Squared = Διορθωμένος συντελεστής.

Εκφράζει το πόσο κατάλληλο είναι το μοντέλο για να περιγράψει μια αγορά. Είναι πιο αξιόπιστο από το R-Squared. Και σε αυτήν την περίπτωση το αποτέλεσμα είναι πολύ καλό διότι ανέρχεται στο 93%, οπότε προσαρμόζεται στην αγορά.

Durbin – Watson

Ο δείκτης αυτός μας διευκολύνει να δούμε αν παρακείμενες παρατηρήσεις σχετίζονται θετικά , αρνητικά ή είναι ασυσχέτιστες. Οι τιμές της στατιστικής Durbin – Watson (DW statistic) πρέπει να κινούνται γύρω από το 2.

Συγκεκριμένα εάν:

- DW είναι μικρότερο από το 1.2 έχουμε πρόβλημα αυτοσυσχέτισης.
- DW είναι μεγαλύτερο από το 1.6 δεν έχουμε πρόβλημα αυτοσυσχέτισης.
- DW είναι ενδιάμεσα στο 1.2 με 1.6 έχουμε αβεβαιότητα.

Συμπερασματικά στο υπόδειγμα μας το DW είναι 2.4 (2.3665) άρα δεν έχουμε πρόβλημα αυτοσυσχέτισης.

Τρίτο στάδιο : Εάν τα δυο προαναφερόμενα είναι σωστά κάνουμε σενάρια και εκμεταλλευόμαστε τα αποτελέσματα του (Έλεγχου).

Στη συνέχεια για να προχωρήσω σε έλεγχο της στατιστικής σημαντικότητας των συντελεστών της συνάρτησης σχηματίζω τις εξής δυο υποθέσεις:

$H_0: \alpha_i=0$ (Μηδενική υπόθεση)

$H_1: \alpha_i \neq 0$ (Εναλλακτική υπόθεση)

Συγκεκριμένα εάν ισχύει η μηδενική υπόθεση τότε σημαίνει ότι ο συγκεκριμένος συντελεστής είναι στατιστικά ασήμαντος, ενώ στην εναλλακτική υπόθεση είναι στατιστικά σημαντικός δηλαδή επηρεάζει την συνάρτηση.

Ισχύει:

- $\text{prob}(t\text{-ratio}) < 0.1 \rightarrow$ Εναλλακτική υπόθεση, έχει σημαντικές επιδράσεις στην συνάρτηση.
- $\text{prob}(t\text{-ratio}) > 0.1 \rightarrow$ Μηδενική υπόθεση, δεν έχει σημαντικές επιδράσεις στην συνάρτηση.

Στο υπόδειγμα τα στοιχεία του $\text{prob}(t\text{-ratio})$ ανέρχονται:

- η κατανάλωση της προηγούμενης χρονιάς στο 0.001
- το εισόδημα είναι 0.000 και
- ο σταθερός όρος ανέρχεται στο ποσό 0.001.

Άρα :

- $0.001 < 0.1 \rightarrow$ Επηρεάζει την συνάρτηση η κατανάλωση της προηγούμενης χρονιάς.
- $0.000 < 0.1 \rightarrow$ Επηρεάζει την συνάρτηση το εισόδημα.
- $0.001 < 0.1 \rightarrow$ Επηρεάζει την συνάρτηση και ο σταθερός όρος.

F- Statistic (Prob)

Από την άλλη πλευρά εξετάζοντας το Prob της F- Statistic παρατηρούμε ότι είναι μικρότερο από το 0.01 ή το 0.05. Δηλαδή $\text{Prob}(F\text{- Statistic})=0.000 < 0.01$ ή το 0.05 άρα ασκεί σημαντική επίδραση στο υπόδειγμα.

Ως γνωστών για να εφαρμοστεί αξιόπιστα η μέθοδος OLS θα πρέπει να ικανοποιούνται κάποιες βασικές υποθέσεις της οικονομετρίας.

Αυτοί είναι :

$$E(e_i) = 0 \text{ \{Σφάλμα\}}$$

$$\text{Cov}(e_i, e_j) = 0 \text{ \{Συνδιακύμανση\}}$$

$$\text{Var}(e_i) = \text{Var}(e_j) = \sigma^2 \text{ \{Διακύμανση\}}$$

Εάν:

1. $\text{Cov}(e_i, e_j) \neq 0 \rightarrow$ Τότε έχουμε το πρόβλημα της σειριακής συσχέτισης ή αυτοσυσχέτισης. Στην αντίθετη περίπτωση δεν έχω αυτοσυσχέτιση (όταν δηλαδή ισχύει $\text{Cov}(e_i, e_j) = 0$)
2. $\text{Var}(e_i) \neq \text{Var}(e_j) \rightarrow$ Τότε έχουμε το πρόβλημα της ετεροσκεδαστικότητας. Στην αντίθετη περίπτωση έχω ομοσκεδαστικότητα.

Από την οικονομετρία γνωρίζουμε ότι:

Ο συντελεστής συσχέτισης: Correlation (X,Y)

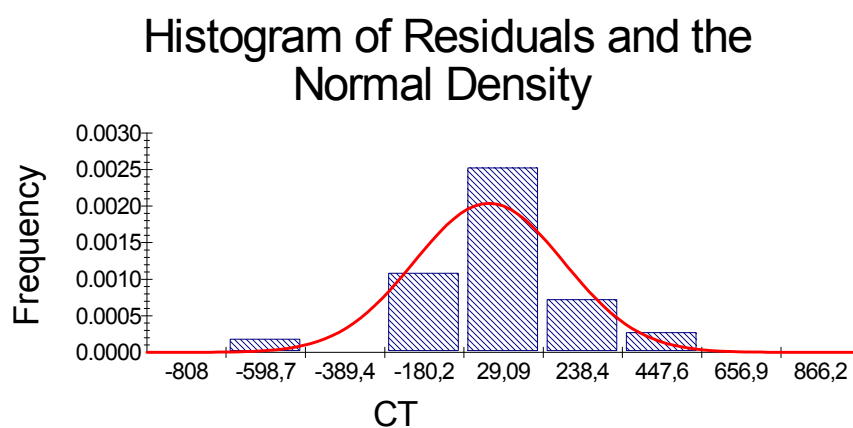
Ορίζεται ως: (*Δυο τυχαίες μεταβλητές X και Y)

$$R_{X,Y} = \{Cov(X,Y)\} / (\sqrt{Var(X)} * \sqrt{Var(Y)})$$

- Όταν $0 < \rho < 1$ τότε οι X και Y είναι θετικά γραμμικά συσχετισμένες.
- Όταν $-1 < \rho < 0$ τότε οι X και Y είναι αρνητικά γραμμικά συσχετισμένες.
- Όταν $\rho = 1$ έχουμε τέλεια θετική γραμμική συσχέτιση
- Όταν $\rho = 0$ τότε δεν υπάρχει γραμμική συσχέτιση μεταξύ των X και Y. Τότε λέμε ότι είναι γραμμικά ασυσχέτιστες.
- Όταν $\rho = -1$ έχουμε τέλεια αρνητική συσχέτιση.

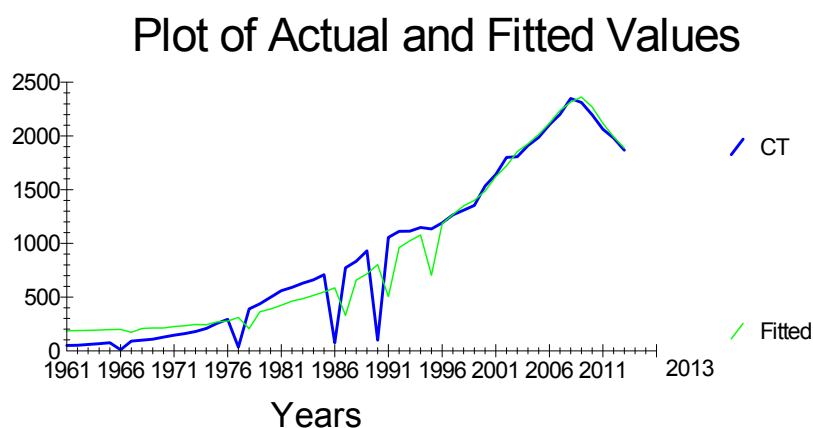
Οπότε το αποτέλεσμα του Serial Correlation είναι ίσο με 0.056 μεγαλύτερο από το 0.05 άρα δεν επηρεάζει την συνάρτηση, και έχει θετική γραμμική συσχέτιση.

Ιστόγραμμα 1: Κανονικής κατανομής κατάλοιπων.

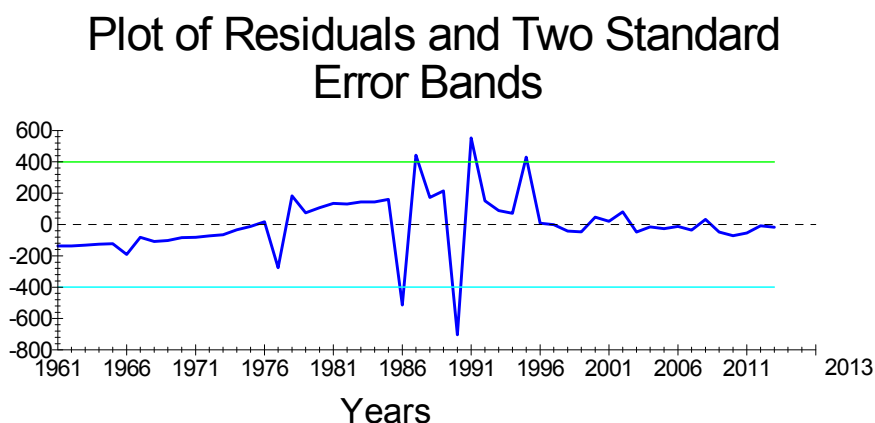
Ο έλεγχος της ετεροσκεδαστικότητας πραγματοποιείται από το Heteroscedasticity το οποίο δίνει το αποτέλεσμα 0.100. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι έχω πρόβλημα ετεροσκεδαστικότητας γιατί είναι μεγαλύτερο από 0.05.

Διάγραμμα 4: Εκτιμημένων και πραγματικών τιμών.

Κοιτάζοντας το διάγραμμα διαπιστώνουμε ότι οι εκτιμήσεις τιμές συμπίπτουν σχεδόν με τις πραγματικές τιμές έτσι τα αποτελέσματα θα έχουν μια πολύ καλή προσαρμογή με την πραγματικότητα.

Διάγραμμα 5: Των σφαλμάτων της συνάρτησης.

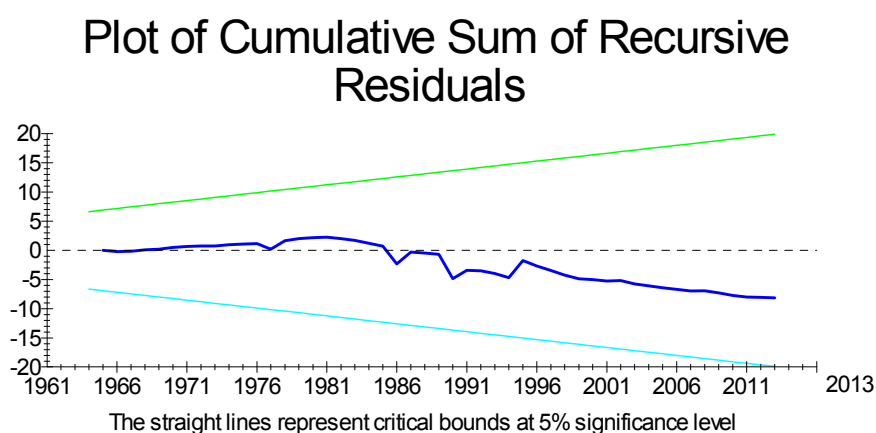

Στο παραπάνω διάγραμμα βλέπουμε την συμπεριφορά των σφαλμάτων $e_t = Y_t - \hat{Y}_t$ σε συνάρτηση με το χρόνο. Παρατηρώ πως τα έτη 1986, 1990, 1991 και 1995 των παρατηρήσεων, τα σφάλματα προεξέχουν από τα όρια των δυο παράλληλων γραμμών (με την πράσινη και την γαλάζια γραμμή). Αυτό σημαίνει ότι οι εκτιμήσεις του υποδείγματος για τα συγκεκριμένα χρόνια δεν είναι ακριβείς και απέχουν από τις

πραγματικές τιμές. Στα υπόλοιπα έτη τα στοιχεία εμφανίζονται ανάμεσα στα όρια οπότε δεν έχουμε κάποιο πρόβλημα πραγματικότητας.

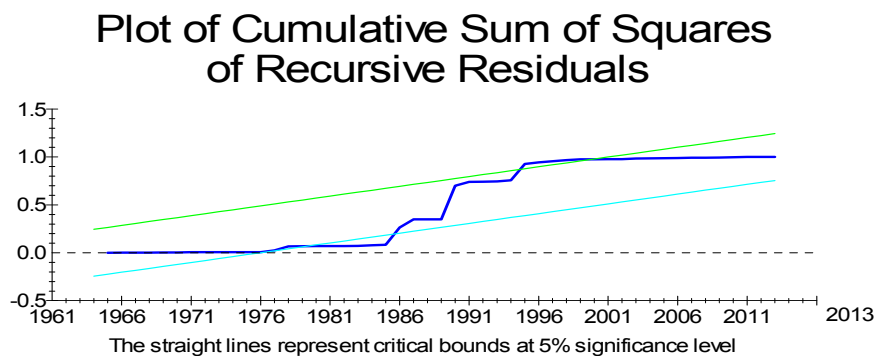
Στο επόμενο στάδιο ελέγχουμε την ευστάθεια των συντελεστών δηλαδή να δούμε κατά πόσο οι συντελεστές εκφράζουν την σχέση μεταξύ εξαρτημένης και ανεξάρτητης μεταβλητής.

Διάγραμμα 6: Των σωρευτικών αθροισμάτων.

Όπως παρατηρώ η μπλε γραμμή δεν ξεπερνάει τα όρια του γραφήματος δηλαδή την λαχανή και την γαλάζια γραμμή, οπότε θεωρούμε ότι η μεταβλητή είναι σταθερή με το ratio.

Διάγραμμα 7: Των τετραγώνων των σωρευτικών αθροισμάτων.

Σε αντίθετη περίπτωση (από το προτελευταίο διάγραμμα) παρατηρώ ότι από το 1980 μέχρι το 1986 και από το 1995 μέχρι το 1998 η μπλε γραμμή ξεπερνάει ελάχιστα τα όρια. Σε αυτό το σημείο μπορώ να αναφέρω ότι η μεταβλητή δεν είναι σταθερή με το ratio και έχουμε έλλειψη ευστάθειας διότι η μπλε ξεπερνάει ελάχιστα την λαχανή και την γαλάζια γραμμή .

ΕΠΙΛΟΓΟΣ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σε αυτό το κεφάλαιο θα αναφερθούμε στα συμπεράσματα που προέκυψαν από την εργασία μου, παρουσιάζοντας τα κυριότερα σημεία που αναφέρθηκαν και αναλύθηκαν σε αυτές τις σελίδες. Ειδικότερα ασχολήθηκα με την ανεργία, την κατανάλωση του προηγούμενου έτους και την σχέση που έχει το εισόδημα και η κατανάλωση του προηγούμενου έτους με την κατανάλωση του τρέχοντος έτους. Ειδικότερα επισημαίνω ότι η κατανάλωση του προηγούμενου έτους και το εισόδημα ορίζονται ως ανεξάρτητες μεταβλητές της κατανάλωσης αυτής της χρονιάς (κατανάλωση του τρέχοντος έτους = εξαρτημένη μεταβλητή).

Αρχικά ανάφερα τις έννοιες της ανεργίας και της κατανάλωσης, τα είδη τους, η μέτρηση τους, τα αίτια, οι συνέπειες και οι επιπτώσεις αυτών στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων και στην κοινωνία.

Στη συνέχεια ανάφερα κάποιες έρευνες που έχουν θέσει κάποιοι επιστημονικοί ερευνητές γύρω από το θέμα της ανεργίας και της κατανάλωσης. Στο συμπέρασμα που κατέληξα βασιζόμενη στις απόψεις αυτών είναι ότι υπάρχει μια αντίθετη σχέση μεταξύ ανεργίας και κατανάλωσης και ότι οι επιπτώσεις της ανεργίας έχει παρόμοιο μοτίβο με την φτώχεια. Ειδικότερα αναφέρουν ότι μια εκατοστιαία μονάδα αύξησης της ανεργίας είναι που συνδέονται από 4 έως 10 τοις εκατό μείωση της κατανάλωσης. Επίσης μια εκατοστιαία μονάδα αύξησης της ανεργίας συνδέεται με την αύξηση του ποσοστού της φτώχειας κατανάλωσης περίπου 0,3-1,2% σε μακροπρόθεσμη βάση.

Στο επόμενο κεφάλαιο ανάφερα την ανεργία και την κατανάλωση πριν και μετά την οικονομική κρίση, την επιδείνωση προβλέψεων. Στο τέλος του κεφαλαίου αυτού πρόσθεσα μια έρευνας που την εκτέλεσε το ΙΜΕ ΓΒΕΣΕΕ. Η έρευνα αυτή είχε ως θέμα «Το εισόδημα και τις δαπάνες των νοικοκυριών». Το δείγμα ανέρχεται στα 1207 νοικοκυριά. Τα αποτελέσματα τα οποία εκδόθηκαν σε αυτήν την έρευνα αναφέρουν ότι ενώ βλέπουν το εισόδημα τους να μειώνεται οι τιμές των αγαθών αυξάνονται, καθυστερούν να πληρώσουν της πάγιες ανάγκες, τις δανειακές υποχρεώσεις κ.τ.λ. Επιπλέον, το 40% των νοικοκυριών έχουν στην οικογένεια ένα τουλάχιστο άτομο σε ανεργία. Εν κατακλείδι το 70 % των ερωτηθέντων δήλωσε ότι **έχει κάνει περικοπές**

ακόμη και στα είδη διατροφής, το 80% στις μετακινήσεις, το 92% στις δαπάνες ένδυσης- υπόδησης και το 83,2 στη θέρμανση του νοικοκυριών. Το 12,6% δηλώνει ως κύρια πηγή εισοδήματος την επαγγελματική/ επιχειρηματική δραστηριότητα.

Για την διεκπεραίωση αυτής της εργασίας χρησιμοποιήσαμε τα εξής βήματα:

Πρώτον: Έγινε η συλλογή των οικονομικών στοιχείων για την Ελλάδα από την βάση δεδομένων της αγγλικής ιστοσελίδας Ameco για τα έτη 1960 έως 2013.

Δεύτερον: Εκτιμήθηκε η συνάρτηση της κατανάλωσης με την μέθοδο των ελάχιστων τετράγωνων (OLS) όπου τα αποτελέσματα αυτόν ήταν ικανοποιητικά.

Τελευταίον: Η συνάρτηση ελέγχθηκε για την αξιοπιστία της με τους απαραίτητους διαγνωστικούς ελέγχους (όπως της ετεροσκεδαστικότητας της αυτοσυσχέτισης εάν τα στοιχεία που δόθηκαν βασίζονται στα πραγματικά στοιχεία κ.τ.λ) η οποία κρίθηκε κατάλληλη για να συμπεριληφθεί στην εργασία μου.

Ειδικότερα το θέμα που εξετάζει η εργασία αυτή είναι επίκαιρο, όχι μόνο στις εποχές που διανύουμε την φάση της οικονομικής κρίσης που μαστίζει την παγκόσμια αγορά αλλά και στις προηγούμενες δεκαετίες που η Ελλάδα είχε αρκετά αρνητικά αποτελέσματα σε θέματα εργασίας. Όπως είδη γνωρίζουμε όλοι το εισόδημα επηρεάζει θετικά την κατανάλωση δηλαδή όσο αυξάνεται το εισόδημα τόσο αυξάνουμε τα αγαθά που αγοράζουμε. Συγκεκριμένα, όταν το εισόδημα αυξάνεται κατά 1 μονάδα σε τρέχουσες τιμές της αγοράς η κατανάλωση αυξάνεται κατά 0.62. Επίσης η απασχόληση άρα και η ανεργία σαν συντελεστής παραγωγής επηρεάζουν κύρια το Α.Ε.Π. , επομένως επηρεάζεται το εισόδημα και η συνολική ζήτηση οπότε η τελικές επιπτώσεις θα αντανακλούν στην κατανάλωση των πολιτών. Όλο αυτά και ακόμη περισσότερα προκύπτουν από την συνάρτηση που μελετήσαμε.

Εν κατακλείδι η εργασία αυτή μας δίνει τα εφόδια που πρέπει να γνωρίζουμε για την ανεργία την κατανάλωση και για το εισόδημα. Τέλος, όσο αφορά τα παιδιά μελλοντικών ερευνών, στην έρευνα αυτή θα πρότεινα στην συνάρτηση της κατανάλωσης εκτός από την συνολική κατανάλωση του προηγούμενου έτους και του εισοδήματος να ελέγξουν και άλλους συντελεστές όπως του πληθωρισμού, του ακαθάριστου ενχώριου προϊόντος, την δημόσια κατανάλωση κ.τ.λ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΑΡΘΡΑ

1. Unemployment and Consumption Jim Malley and Thomas Moutos (Oct. 1996). pp.584-600.
2. Satya Paul (1996), *Defence spending and unemployment rates. An empirical analysis for the OEC*. pp. 44-54.
3. Anton Nivorozhkin, (2006). *New estimates of the risk and duration of registered unemployment in urban Russia*, pp. 274-289.
4. Bruce D. Meyer and James X. Sullivan (2011) . *CONSUMPTION AND INCOME POVERTY OVER THE BUSINESS CYCLE*, pp. 51–82.
5. Xiaotong Jin, Shengliang Deng, Ilan Alon, (2011). *Consumption behavior of Chinese urban residents during economic transition Intermittent and cyclical fluctuations*, pp. 187-199.
6. Firouz Fallahi, Hamed Pourtaghi, Gabriel Rodriguez, (2012). *The unemployment rate, unemployment volatility, and crime*, pp. 440-448.
7. Corrado Giulietti and Martin Guzi Martin Kahanec Klaus F. Zimmermann, (2013). *Unemployment benefits and immigration: evidence from the EU*, pp. 24-38

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

1. <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1>
2. <http://users.teilam.gr/~emastrogiani/anergia.htm>
3. <http://www.euretirio.com/2010/06/katanalosi.html>
4. <http://www.euretirio.com/2010/06/idiotiki-katanalosi.html>
5. <http://www.euretirio.com/2010/06/dimosia-katanalosi.html>
6. http://www.mariakappou.gr/analiseis_ennoiwn/docs/%CE%94%CE%99%CE%91%CE%A6%CE%97%CE%9C%CE%99%CE%A3%CE%97.pdf
7. <http://www.sigmalive.com/simerini/news/social/303126>
8. <http://www.dromostherapeia.gr/psihiki-igeia/anergia-ena-sighrono-provlima-me-psihologikes-epiptoseis-ston-anthrop.html>
9. <http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=513287>
10. <http://www.syn.gr/programma/b4.htm>
11. <http://www.eea.europa.eu/el/themes/households/intro>
12. http://www.cceia.unic.ac.cy/gr/index.php?option=com_content&task=view&id=217&Itemid=217
13. <http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=22770&subid=2&pubid=63882742>

14. <http://www.real.gr/DefaultArthro.aspx?page=arthro&id=243122&catID=2>
15. <http://m.capital.gr/News.aspx?id=1775758>
16. <http://www.marketbet.gr/2012/05/%CE%B7%CE%B1%CE%BD%C%B5%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1%CF%80%CF%81%CE%B9%CE%BD%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%AC%CF%84%CE%B7%CE%BD%CE%BA%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%B7/>
17. <http://www.bankingnews.gr/bankinsider/item/90260%CE%B3%CE%B9%CE%B1%CF%84%CE%AF%CE%B7%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%8D%CF%88%CE%B7%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%84%CF%85%CF%87%CE%B7%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B7%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CE%AF%CF%89%CF%83%CE%B7%CF%84%CE%BF%CF%85%CE%BA%CE%B1%CF%84%CF%8E%CF%84%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%85%CE%BC%CE%B9%CF%83%CE%B8%CE%BF%CF%8D%E2%80%93%CF%8C%CF%83%CE%BF-%CE%BC%CE%B5%CE%B9%CF%8E%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CE%B7%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CE%BB%CF%89%CF%83%CE%B7%CF%84%CF%8C%CF%83%CE%BF%CE%B8%CE%B1%CE%B1%CF%85%CE%BE%CE%AC%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CE%B7%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1%E2%80%93%CF%83%CF%84%CE%BF300%CE%B7%CE%B1%CF%8D%CE%BE%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%84%CE%B7%CF%82%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%BF-2009>
18. <http://www.imerisia.gr/article.asp?catid=26516&subid=2&pubid=112931602>
19. http://news.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_economyagor_4_03/01/2010_3_85438
20. http://www.gsevee.gr/images/ereunes/noikokuria_dec_2012/eisodima_dec_2012_.pdf
21. <http://www.oup.co.uk/microfit/>
22. http://ec.europa.eu/economy_finance/ameco/user/serie/ResultSerie.cfm

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

1. Γεωργακόπουλος Θ., Λιανός Θ., Μπένος Θ., Τσεκούρας Γ., Χατζηπροκοπίου Μ. και Γ. Χρήστου (2007) Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία, Ζ΄ Έκδοση, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.
2. Δρ. Βασίλης Δαφέρμος (2005) Κοινωνική Στατιστική με το SPSS, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη.

Συντομογραφίες και ανάλυση εννοιών:

Ν.Π.Δ.Δ= Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου. (Ο σκοπός αφορά την εξυπηρέτηση και την επιτέλεση κάποιας κρατικής λειτουργίας ή υπηρεσίας.)

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%89%CF%80%CE%BF

Ο.Τ.Α= Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης.(Ο σκοπό του είναι η διοίκηση των τοπικών ζητημάτων.)

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CE%AF_%CF%84%CE%BF%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82_%CE%B1%CF%85%CF%84%CE%BF%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CE%AF%CE%BA%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82

Α.Ε.Π= Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.(Είναι το σύνολο όλων των προϊόντων και αγαθών που παράγει μια οικονομία, εκφρασμένο σε χρηματικές μονάδες. Η μαθηματική του συνάρτηση είναι η ακόλουθη:

$$\mathbf{Α.Ε.Π= C+I+G+(IN-EX)}$$

Όπου:

C= Κατανάλωση

I= Επένδυση

G= Δημόσιες Δαπάνες

IN= Εισαγωγές

EX= Εξαγωγές)

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BA%CE%B1%CE%B8%CE%AC%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF_%CE%95%CE%B3%CF%87%CF%8E_%CF%81%CE%B9%CE%BF_%CE%A0%CF%81%CE%BF%CF%8A%CF%8C%CE%BD

Οικονομικός - επιχειρηματικός κύκλος είναι ο τύπος των διακυμάνσεων που εντοπίζουμε στην συνολική οικονομική δραστηριότητα των εθνών και εκφράζεται μέσα από τη δραστηριότητα των επιχειρήσεων: ο κύκλος αποτελείται από διαστολές, που συμβαίνουν περίπου την ίδια χρονική στιγμή σε πολλές οικονομικές δραστηριότητες, ακολουθείται από παρόμοιες γενικές συστολές και υφέσεις, που οδηγούν στη φάση της ανόδου του επόμενου οικονομικού κύκλου. Αυτή η σειρά των αλλαγών είναι επαναλαμβανόμενη, αλλά όχι περιοδική. Η διάρκεια του οικονομικού κύκλου ποικίλει από περισσότερο του ενός χρόνου μέχρι δέκα ή δώδεκα χρόνια και δεν διαιρείται σε μικρότερους κύκλους με παρόμοια χαρακτηριστικά .

http://drakoulakis.blogspot.gr/2010/01/blog-post_19.html

I.O.B.E.= Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών

ΓΣΕΒΕΕ = Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος

O.L.S = Ordinary Least Squares regression model (Μέθοδος Ελάχιστων Τετραγώνων)

Η φάση της ύφεσης χαρακτηρίζεται από εκτεταμένη ανεργία, έλλειψη επενδύσεων και ανεπαρκή ζήτηση καταναλωτικών αγαθών. Αυτό σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις που παράγουν τόσο καταναλωτικά όσο και κεφαλαιουχικά αγαθά έχουν αχρησιμοποίητη ή πλεονάζουσα παραγωγική δυναμικότητα. Η παραγωγή και τα εισόδημα βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδό τους. Οι τιμές, αν δε μειώνονται, τουλάχιστον δεν αυξάνονται ή αυξάνονται ελάχιστα και τα κέρδη των επιχειρήσεων είναι χαμηλά. Μάλιστα, πολλές επιχειρήσεις μπορεί να έχουν ζημιές αντί για κέρδη. Το γενικό επιχειρηματικό κλίμα δεν είναι ευνοϊκό για την ανάληψη επενδύσεων και επικρατεί απαισιοδοξία για το μέλλον.

Τρέχουσα τιμή:

τρέχων αρσενικό, τρέχουσα θηλυκό, τρέχον ουδέτερο

1. που τρέχει αυτή τη στιγμή, που υπάρχει ή που διανύουμε σήμερα.
2. που ισχύει την παρούσα χρονική στιγμή.
3. που έχει σχέση με τις καθημερινές ανάγκες.

<http://el.wiktionary.org/wiki/%CF%84%CF%81%CE%AD%CF%87%CF%89%CE%BD>